

גאון במידת האמת

ימים אחדים לאחר הסתלקות כבוד קדושת האדמו"ר מקרעטשניף זצ"ל, יצא סופר 'כל ישראל' לניחום האבלים אצל בני משפחתו בבית התלפיות שבקרית-גת ותיעד שורת סיפורים מפעימים על דמותו הטמירה שנשמעו מפי אחיו האדמו"רים ובניו - ממשיכי דרכו בקודש • המיליארדר שנחסם על ידי הרבי, היהודי שזכה להבטחה מהרבי לכיסוי המשכנתא, העיזבון העצום עליו וויתר האדמו"ר וההצהרה של הרבי באוזניו של ראש הממשלה המנוח מנחם בגין ז"ל • בסוד ישרים | 10

חינוך לתפילה בבית הכנסת

לעיקר מצוות החג, מצוות אכילת המצות והפסח? אולם ביאור העניין הוא, כאשר הבן החכם רוצה ללמוד הכל ולדעת הכל, אנו מלמדים אותו בתשובתנו יסוד בסיסי, שבאמצעותו הוא יוכל ללמוד וגם לקיים את כל המצוות: השאר תמיד בפה את טעמה הטוב של המצווה. כלומר, הרגל את עצמך ללמוד תורה מתוך מתיקות ולקיים כל מצוה מתוך שמחה ואהבה, ככתוב על דברי התורה: "הַנֶּחֱמָדִים מִזֶּהָב וּמִפָּזָבָה, וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ וְנֶחֱמָת צוּפִים" (תהלים יט, יא), וכך ללא ספק תדע ותקיים גם את העדות גם את החוקים וגם את המשפטים, שאתה כה מבקש לדעת ולקיים.

ועוד על חינוך לתפילה. הורים לילד בן עשר הלומד בתלמוד-תורה, פנו בשאלה אודות תפילת שחרית בימי החופשה. הבן אמנם קם לתפילה בבית הכנסת, אך הוא חוזר מוקדם. התברר כי הוא מתעצל מלהתפלל כנהוג בכיתה, ולכן מסיים את תפילתו לאחר שמונה-עשרה ומיד חוזר לביתו. כיצד נכון להעיר לו מבלי שייפגע.

ההורים הופתעו לשמוע שהנכון הוא להעלים עין, ולא לדרוש ממנו יותר מזה. יש לזכור שהחינוך למצוות לפני גיל בר מצוה, נועד אך ורק להביא את הילד למצב שבו בגיל בר מצוה הוא ישמור את המצוות המוטלות על כל יהודי. ואם כדי שיקיים מצוה כל שהיא לפני גיל בר מצוה אנו גורמים לו לתעב חלילה את אותה מצווה, הרי עשינו את ההיפך מהחינוך למצוות. וכאן, לחץ על ילד לפני גיל בר מצווה להישאר יותר בבית הכנסת לאחר שבלבו הוא חש שמיעה את יכולתו להישאר, יצור בלבו ריחוק מהתפילה במקום הקדוש.

לכן אין לדרוש ממנו יותר מזה, ואפילו לא לרמוז לו שמשוה לא בסדר עם זה, שהרי הוא עושה כפי שכוחותיו של ילד בגילו ולפי טבעו מאפשר לו (ראה על כך בפרק "גיל החינוך"). ואדרבה, כשמסיים להתפלל יש להזמין אותו בחיבה לאכול את ארוחת הבוקר, ומידי פעם גם להחמיא לו על תפילתו היפה. וכך, כשיגיע לגיל מצוות וכוחותיו הנפשיים והפיזיים יהיו חזקים יותר, הוא יתפלל תפילה מליאה מתוך אהבה ושמחה.

נמצא, אפוא, שלעיתים הדרך הנכונה לחנך היא: שלא לחנך...

להתרחק מבית הכנסת ולשנוא חלילה את התפילה. במקרה כזה יש לתת לגיל לעשות את שלו. שהרי אם האב מקפיד לבחור לעצמו ולילדיו בית כנסת שבו הוא עצמו וכל המתפללים מקפידים שלא לשוחח בעת התפילה, יש להניח שעם הגיל גם הילד יחדל לשוחח בעת התפילה.

וכשמדובר באיחור לתפילה, מאיחור קל יש להעלים עין גם הוא קבוע. ואם הבן מאחר מאוד ומגיע סמוך לברכת יוצר, והדבר חוזר על עצמו באופן קבוע, יאמר לו האב בנעימות ומבלי שאחרים ישמעו: "שמתי לב שאתה עיף בבקר והעייפות גורמת לך לאחר ולהגיע באופן קבוע סמוך לברכת יוצר. אני בטוח שזה מציק לך גם מצד ההספק בתפילה וגם מצד אי הנעימות מאנשים שרואים אותך מאחר. אני מציע לך לישון מוקדם יותר וכך לקום מוקדם יותר אפילו ברבע שעה, וזה כבר יעזור לך להגיע בזמן".

במשפטים אלה קיבל הבן את המסר שעליו להשתנות, אבל הוא לא הותקף באופן אישי וכבודו לא נפגע. ובכך, גם אם באמת הבעיה לא הייתה נעוצה בשינה מאוחרת, הוא יתאמץ מעצמו להגיע לתפילה בזמן.

אולם יש לציין שאיחור קבוע אמור לעורר את ההורה להתבוננות שמה הבן אינו מודע לחשיבות התפילה ולמשמעותה, ובכלל לשם מה צריך להתפלל. ואם אכן קיים חשש כזה, ימצא את הדרך לדבר על מעלת התפילה בשולחן השבת (לאחר שיכין היטב מה לומר מתוך ספרים ומשיעורים), או יבקש מרבו של הבן להסביר את הדברים בשיעור, מבלי שהאב יפרט לרב יותר מידי אודות חסרונות בנו, אלא רק יציין כי כאביו של הבן, הוא חושש מסימני רפיון בתפילה המתחילים להיראות אצל בנו, ומבקש אם אפשר לחזק את הדברים באחד השיעורים מבלי לרמוז מאומה לבן עצמו. על החובה להשאיר תמיד 'טעם טוב בפה הילד', ניתן ללמוד מהתשובה לבן החכם, בהגדה של פסח. שם נאמר כך: "חכם מה הוא אומר? מה העדות והחוקים והמשפטים אשר צויה ה' אלוקינו אתכם? אף אתה אמור לו כהלכות הפסח: אין מפטירין אחר הפסח אפיקומין".

התשובה לשאלת הבן דורשת הסבר. הלא הוא ביקש לדעת פרטי עניינים רבים, גם עדות גם חוקים וגם משפטים, ומה פשר התשובה בלימוד הלכה אחת בלבד: "אין מפטירים אחר הפסח אפיקומין", כלומר אין לאכול שום דבר לאחר אכילת קורבן הפסח. ומדוע נבחרה דווקא הלכה זו שאינה אלא פרט קטן לכאורה, ואינה נוגעת

עיקר ההצלחה בחינוך הילד להתפלל בבית הכנסת במניין כראוי, אינו מתבטא בעצם הגעתו לבית הכנסת בהיותו ילד קטן. זהו החלק הקל והפשוט שאינו מבטיח קביעות עתידית כשיגיע לגיל עצמאי. אלא בשאלה האם השכלנו לעשות זאת באופן ש"גם פי יזקין לא יסור מִמֶּנָּה" (משלי כב, ו). כלומר, שהצלחנו להקנות לו נעימות ושמחה בבית הכנסת, באופן שנוצרה בלבו 'התניה חיובית' בין המקום הקדוש הנקרא בית כנסת, לבין מקום שנעים וטוב להיות בו. שהרי רק כך הוא תמיד יאהב וישאף להגיע אליו, כל ימי חייו.

לפיכך אין להביא ילד לבית הכנסת בגיל הרך לפרק זמן ארוך בו יינזף וייקבל הערות וגערות מאביו על שאינו יושב רגוע במקומו, ואולי גם מהמתפללים על שמפריע להם בתפילה. אלא ישהה בבית הכנסת זמן קצר שלא יארך בשום אופן מהזמן המתאים לגילו וליכולותיו, עם שקית ממתקים, באופן שיהנה וישמח מאווירת התפילה ומהחווייה האישית שלו עצמו, והנה כבר חוזרים הביתה. לכן, בגיל הרך יובא הילד לבית הכנסת סמוך לסוף התפילה, או שיילקח לביתו במהלך התפילה. ואם אין אפשרות כזו, יש להמתין לגיל המתאים בו יהיה מסוגל לשבת ברוגע, ורק אז להתחיל להביאו לבית הכנסת.

גם מההיבט החינוכי לכבד מקום קדוש, אין להרגיל ילד לתחושה שבית הכנסת הוא מגרש משחקים בו משחקים עם חברים, עולים בריצה לבימת החזן או למדרגות ההיכל ושוב יורדים, או מעלים ומורידים את מושב הכסא. אלא ישב ליד אביו בנחת, ובטרם יהיה צורך להעיר לו, כבר חוזר הוא לביתו בתחושת עונג ושמחה.

וכשגדל יותר והוא כבר בן תשע ואפילו מתקרב לגיל בר מצוה, אל לו לאב להעיר לו ולגער בו בבית הכנסת, לה. שכן גערות כאלה, בבית הכנסת, יוצרות בתודעתו זיקה בין בית הכנסת לבין מקום שלא נעים להיות בו ח"ו. אלא רק לאחר שעבר זמן מעט חזרתם לבית, ורק אם ההתנהגות הבלתי ראויה חוזרת על עצמה שוב ושוב, יאמר לו האב בנעימות ומבלי שאחרים ישמעו: "היום התפללת מצוין, רק לא מתאים לך לדבר בשעת התפילה. קצת התפלאתי. אני מניח שהוא התחיל לדבר אתך, אבל במצב כזה תרמוז לו שתדברו אחר כך. בדרך כלל אתה זהיר בכבוד בית הכנסת ובכבוד התפילה".

ולעיתים עדיף להתעלם ולא לומר דבר. ובפרט כאשר האב אינו מוצא מילים מתאימות שיעבירו את המסר מבלי לגרום לבן

אין לדרוש ממנו יותר מזה, ואפילו לא לרמוז לו שמשוה לא בסדר עם זה, שהרי הוא עושה כפי שכוחותיו של ילד בגילו ולפי טבעו מאפשר לו (ראה על כך בפרק "גיל החינוך"). ואדרבה, כשמסיים להתפלל יש להזמין אותו בחיבה לאכול את ארוחת הבוקר, ומידי פעם גם להחמיא לו על תפילתו היפה. וכך, כשיגיע לגיל מצוות וכוחותיו הנפשיים והפיזיים יהיו חזקים יותר, הוא יתפלל תפילה מליאה מתוך אהבה ושמחה

נלקח מספרו של הרב 'המדריך המלא לחינוך ילדים' - ניתן להשיג ברשת אור החיים או בהידברות שופס.

שששששקל

המזגן שנותן לכם שקט
עכשיו במבצע!

שקל אחד
ללילה שלם

מגוון מזגני טורנדו במבצעים מיוחדים

החל מ-1,090 ₪ בלבד!

המזגן השקט בישראל **7** שנות אחריות מלאה
אופציה למנגנון שבת אוטומטי - מהודר - בפיקוח הלכתי!
1 חיסכון ענק - עלות של פחות משקל אחד ללילה שלם

להשיג בסניפי "שיא החשמל והמיזוג":

ירושלים: כנפי נשרים 15 • בני ברק: יהודה הלוי 25 • אלעד: יונתן
בן עוזיאל 32 • ביתר: המגיד ממעזריטש 24 • בית שמש: שפת
אמת 32 • מודיעין עילית: יהודה הנשיא 19 • אשדוד: בעל הנס 26
מוקד טלפוני "שיא החשמל והמיזוג": 03-5045000

להשיג אצל המתקינים המורשים,
ברשתות החשמל ובחנויות החשמל המובחרות

טורנדו
מזגן איכותי לחיים

ניתן להשיג התקן שבת
מהודר. בהזמנה מראש

מות שרה או חיי שרה?!

בשליחות קודש ואחריות ממלאים את תפקידם בנאמנות, גם בזמנים קשים ומקרים רגישים. כפי שלמדנו מפרשת השבוע את החשיבות הרבה שהתורה מייחסת לפעולת קודש זו – המשרישה אמונה בעיקרי הדת, וכדברי המלבי"ם שהזכרנו לעיל – כעין עשרת הדיברות!

...

כפי שלמדנו מהפרשה – המעשים הטובים שעשו בינם לבין קונם, שהיו מוכרים וידועים לסביבתם הקרובה, ולא כולם ידעו להעריך את מעשיהם הטובים ותרומתם לכלל כולו. וכעת, במוותם – עם סיומם וסיכומם של חיים, נחשפנו יותר ויותר למעלותיהם ולמעשיהם הטובים. ובעיקר, כעת בסיכומם של חיים הם עולים למעלה אל בית עולמם, שם יקבלו את שכרם במלואו, על כל מעשיהם הטובים שעשו דווקא באומנות של 'הצנע לכת'.

והנה השבוע ראינו במוחש כיצד אין מלוים לו לאדם אלא מעשיו הטובים, ולאחר אריכות ימים המעשים הטובים מכריזים אליהן כשמתגלים פתאום ויוצאים ומתעוררים לאור עולם. וכפי שלמדה אותנו התורה אצל שרה אמנו, כי אין כאן ירידה אלא עליה.

זכו אותם יהודים יקרים להעמיד דורות ישרים, בהיכרות עם המשפחות היקרות והחשובות שהשאירו, בנים ובנות נכדים ונכדות – זרע ברך השם, כפי שצוינו הדברים בדברי ההספד שנאמרו עליהם, ובמשך ימי האבל. והרי בכך משבח הקב"ה כביכול את אברהם אבינו, כפי שמעידה התורה "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת אחריו ושמו דרך השם לעשות צדקה ומשפט".

ת.נ.צ.ב.ה.

יהי רצון שנזכה במהרה לראות במוחש את תחיית המתים והגאולה השלימה במהרה בימינו. אמן.
בשורות טובות, ישועות ונחמות, שבת שלום ומבורך

...

בשבוע החולף עזבו אותנו בזה אחר זה, יום אחר יום, שלשה דמויות יקרות מעולמה של העיר חדרה – שהלכו לעולמם. המכנה המשותף ביניהם – אם ניתן להשוות בכלל בין יהודים כאשר כל יהודי הוא עולם מלא – שבחייהם לא היו מפורסמים מאוד, אלא דווקא פשוטות וייחודיותם כיהודים פשוטים מעמך ישראל, היא הייתה גדולתם.

הראשון הוא ידידנו היקר ר' ציון ימין – חבר קהילתנו 'קהילת הפארק', כמתפלל קבוע היינו נפגשים – אבדל לחיים – בתפילות שבת וחג, ציון ז"ל נדד איתנו בכל ארבעת התחנות שעברנו... ממשרד המכירות לגני מדעים ויהדות, ומשם לקראוון הראשון, ועובר למקום (הזמני) שאנו נמצאים בו כיום 'היכל ציון'.

השני – ר' ויקטור חיים לוי – אדם יקר רוח, רודף צדקה וחסד. המציל המיתולוגי של העיר חדרה, שבהספדו צוין כי זכה להציל מעל 2000 איש במשך ימי חייו.

השלישי הוא הבלן הצדיק רבי חיים אלהרר – לא כולם יודעים באיזו מסירות נפש היה דואג בהתנדבות מתוך תחושת שליחות מופלאה לטהרתם של ישראל! היה מכתת רגליו ממקווה למקווה במקוואות השונות הפזורות ברחבי עירנו לסדר ולארגן כל מה שהיה צריך, מעל ומעבר למה שהיה נדרש ממנו בתפקידו.

...

וכאן המקום להזכיר בהתפעלות ולתת מילה טובה על עבודת הקודש של צוות 'חברא קדישא חדרה' בראשות המנכ"ל ידידי רבי יוסף גרשון והמנהל ידידי ר' חיים הברמן וכל צוות 'אנשי השטח', איש איש כפי כבודו ומעלתו, כולם אנשי חיל, אשר

פרשתנו פותחת במאורע המצער של פטירת שרה אמנו ע"ה, התורה הקדושה פותחת את תיאור המקרה במילים אלו: "וַיָּהִי חַיִּי שָׂרָה מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשֶׁבַע שָׁנִים ... וַתָּמָת שָׂרָה ... וַיָּבֹא אַבְרָהָם לִסְפֹּד לְשָׂרָה וּלְבִכְתָּהּ".

השאלה הנשאלת מאליה היא מדוע הפרשה פותחת ב'חיי שרה' – ומכאן גם שמה של הפרשה – פרשת חיי שרה, והרי הכתוב בא לתאר את מאורע פטירתה, ולא את סיפור חייה?

ביאור נפלא ויסודי מלמד אותנו המלבי"ם (רבי מאיר ל'בוש בן יחיאל מ'קל נ'יזר. תקס"ט 1809 – תר"מ, 1879): חיי האדם אינם כחיי הבהמה! התורה מלמדת אותנו כאן כי עיקר חיי האדם הם חיי השכל, ולא החיים הגשמיים שהם אכן שווים לחיי הבהמה, וחיים אלו לא יודעו אלא בעת שהם מתקרבים אל סיומם, שאז האדם יודע את סיכומם של החיים ואת כללות ימי חייו, ולפיכך כאשר סיימה שרה הצדקה את ימי שנות חייה – באו אל סיכומם מאה עשרים ושבע שנים שלמות ומלאות במצוות ומעשים טובים, קבעה התורה את סיכומם של "שני חיי שרה" – וכפי שדרשו חז"ל "כולם שווים לטובה"!

ניתן ללמוד זאת גם מהמשך הפרשה – ממשיך המלבי"ם ומבאר – מהוויכוח של אברהם עם בני חת, אברהם שהאמין כי משמעות החיים האמתיים הם החיים הנצחים, החיים שלאחר המוות, האמונה בהשארת הנפש, ולכן טרח והשקיע רבות בכבודה של אשתו הצדקנית גם לאחר מותה, לתת לה מקום של כבוד עד אשר תקיץ ותעמוד לתחייה ליום הדין הגדול לעתיד לבוא. בני חת שהיו לקויים באמונה זו חשבו כי קבורת הנפטר איננה רק ענין טכני, מפני כבוד החיים, ומצידם אפשר לאחר זמן לפנות את הקבר. ואברהם אבינו בטרחתו סביב ענין הקבורה בפרסום והשקעה רבה – דומה היה כעשרת הדברות שהבהירה לעולם כולו את האמונה בשכר ועונש.

ברור, איפוא, כי הפרשה שמתארת את זיוו והדרם של החיים האמתיים כאן בעולם – חיי מלאים במצוות ומעשים טובים – ראויה בהחלט להיקרא על שם חייה ושל שרה – שלא הסתיימו אלא אדרבה התעצמו והתגברו.

והנה השבוע ראינו במוחש כיצד אין מלוים לו לאדם אלא מעשיו הטובים, ולאחר אריכות ימים המעשים הטובים מכריזים אליהן כשמתגלים פתאום ויוצאים ומתעוררים לאור עולם. וכפי שלמדה אותנו התורה אצל שרה אמנו, כי אין כאן ירידה אלא עליה

נקנייה ישירה

מוצרי חשמל ואלקטרוניקה מהיבואן לצרכן
החנות של האברכים ובני הישיבות
כל מוצרי החשמל מהמותגים המובילים במחירים מוזלים!

מבצע חיסול עד 30% הנחה מלאי תצוגה

מקררים | מכונות כביסה | תנורים | מייבשים

תנור משולב 50 ס"מ לבן/כסוף

החל מ-890 ₪

תנור בילדאין כסוף/לבן/שחור

החל מ-599 ₪

מכונת כביסה פתח עליון אינדיסט

החל מ-1190 ₪

מכונת כביסה 9 ק"ג בוש בגרמנית

מחיר מיוחד בחנות

מייבש כביסה זנוסי בעברית

החל מ-999 ₪

מקרר 260 ליטר

החל מ-790 ₪

מכונת כביסה 5 ק"ג

החל מ-790 ₪

בלנד נינגה 3 מכלים 1200 וואט

החל מ-330 ₪

מקרר שרף

החל מ-1690 ₪

תנור דו תאי לבן / שחור / כסוף הכשר בד"צ

החל מ-1990 ₪

מכונת כביסה 9 ק"ג 1000 סל"ד

החל מ-1300 ₪

מדיח כלים W6100

החל מ-1050 ₪

כרטיסי זיכרון

החל מ-18 ₪

רמקול נייד בלוטוס דגם DM-2005

החל מ-69 ₪

מסחטת גזר 800 וואט

החל מ-239 ₪

דיו.וי.די נייד 13.9"

החל מ-480 ₪

מכונה לסידור זקן פיליפס

החל מ-99 ₪

מיקסר קנווד קערה 7.6 ליטר

החל מ-890 ₪

מפזר חום

החל מ-59 ₪

בדוריות

החל מ-149 ₪

מטחנת בשר מולינקס

החל מ-279 ₪

מערכת פנסוניק PM-250

החל מ-399 ₪

ב'אמה אבנגארד A-7A מגהץ קיטור מקצועי טורבו דוד אלומיניום ידית נשיאה וזרוע לקיטור 1,890 ₪

ב'אמה אבנגארד A-7A מגהץ קיטור מקצועי טורבו דוד אלומיניום ידית נשיאה וזרוע לקיטור 1,890 ₪

מיקליני פתאום כולם רוצים לגהץ!

7 שנים אחריות

פאמילי קלאסיק טורבו A-6XC מגהץ קיטור מקצועי דוד נחושת, בורר ומד לחץ 2,490 ₪

פרסטיז קלאסיק A-5XC מגהץ קיטור מקצועי דוד נחושת 2,190 ₪

יוניקה פרופשיונל A-2XP מגהץ קיטור מקצועי דוד אלומיניום 1,590 ₪

סטייל דומסטיק A-1XD מגהץ קיטור סטי-מקצועי דוד אלומיניום, דפנות ABS 1,390 ₪

מחלקת מזגנים - טורנדו, תדיראן וסמסונג ברחוב הרב קוק 1
תצוגה גדולה של מקררים/מקפיאים בחנות בהרב קוק 1, 03-6194438
מוצרי חשמל לבית | הרב קוק 3 | 03-6163828

אין כפל הצבעים ט.ל.ה. התמונות להמחשה בלבד

כוחה של תפילה

הרצל קוסשוילי הוא עיתונאי חבד"י מהעיר לוד. במשך עשר שנים הוא ורעייתו לא זכו להיפקד בילדים. לפני שנתיים בדיוק, מיד לאחר ששב ארצה מסיקור "כנס השלוחים", הוא קיבל טלפון מחבר טוב שלא היה מסוגל לראות את הכאב שלו ושל רעייתו. אני נותן לשניכם כרטיס טיסה לניו-יורק לשאת תפילה על הציון של הרבי, אולם זאת בשלושה תנאים: א. אתם לא מספרים לאיש על הנסיעה. ב. אתם לא יוצאים לקניות בשום אופן. ג. תאמרו ליד הציון את כל ספר התהילים וקונטרס "מענה לשון" אותו אומרים על קברי צדיקים.

הרצל רק שב עתה מניו-יורק, אך להצעה כזו לא מסרבים. הם נסעו לשלושה ימים לארצות הברית וביום י"ז בכסלו, בדרך לשדה התעופה בחזרה, הם נכנסו שוב לחמש דקות לאוהל הרבי. הרצל עמד וערך כעין הסכם: 'רבי, אנא ברכ אותי שזה יקרה תוך שנה ואני מבטיח לשוב ולהודות על הנס'.

חלפו ארבעה חודשים והם התבשרו שזכו לפרי בטן ותאריך הלידה המשווער הוא: י"ז כסלו. בדיוק שנה מאז שהוא עמד באוהל הימים חלפו, צירי הלידה החלו בצהרי י"ז כסלו, אך התינוקת יצאה לאוויר העולם רק אחרי השקיעה, י"ח כסלו. זה היה מבלבל אך הם תפסו מיד: בניו-יורק היה אז צהרי י"ז בכסלו, בדיוק שנה מאז שעמדו על יד האוהל.

הרצל זכה לברכות לבביות מכל העולם, אבל שיחה אחת ריגשה אותו במיוחד. הרב לוי וילימובסקי מכפר חב"ד התקשר לבקש ממנו סליחה: במשך שנים ארוכות, הוא אמר, אני מתחמק ממך. לי עצמי לא היו ילדים במשך 13 שנים וידעתי היטב באיזה כאב אתה ואשתך חיים. לכן בכל שמחה של חברים – בבר מצוה, בחתונה או בבית – השתדלתי לחמוק מהמבט שלך. אך עכשיו, אחרי הנס שלכם, אני לעולם לא אחמוק עוד ואעניק לך חיבוק חסידי חס'...

הדברים כאן נכתבים תוך כדי טיסה ל "כינוס השלוחים" העולמי. וההתרגשות היא בעיקר לקראת רגע השיא של הכינוס שהוא כמובן העלייה המשותפת של 5000 השלוחים אל הציון הקדוש של הרבי, לשאת תפילה אודות הצלחת השליחות עד ובעיקר הגאולה האמיתית בקרוב ממש, לפני הטיסה היתה לי הזכות לדבר עם יו"ר אגודת חסידי חב"ד ואחד האנשים המשפיעים ביותר בעולם היהודי, הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב, השיחה נסובה על כך שכל שליח נאלץ לכתת את רגליו אצל נדיבי עם בכדי לממן את פעילותו האדירה בשליחות הרבי, והוא הפנה אותי לביאור הרבי בנושא צ' צער העקרות, על צער העקרות יש ביטוי שאומר כך: 'צער העקרות הוא כאב שלא חולף לעולם'. לכל כאב מתרגלים במשך הזמן, אך עקרות היא עינוי שלא מתרגלים אליו. שכן עקרות היא להפסיד את החיים עצמם. העסק העיקרי

בחיים הוא גידול ילדים, הם ההווה שלנו, הם העתיד שלנו והם המשמעות של החיים. ואילו אדם שלא זכה בילדים, חי את החיים רק בכאילו. בפרשתנו אנחנו מתוודעים לשידוך של יצחק ורבקה שהוביל לאחר מכן ל-20 שנות עקרות קצת פחות מחממתה שרה ובדומה למה שעובר על כלתה רחל אמנו שאומרת זאת במילים קשות בפרשת ויצא: "הבה לי בנים ואם אין מתה אנוכי", והגמרא מסיקה כי עקר חשוב כמת.

וכאן עולה שאלה עצומה שאי אפשר לעבור את ספר בראשית בלי להתייחס אליה: כל האימהות מתייסרות מעקרות. בעוד שאף אישה אחרת באותה תקופה לא סבלה מעקרות, במשך עשרים דורות מאדם עד אברהם לא הוזכרה עקרות בתורה, אך רק הגיע תורם של האנשים הטובים ומיד מתחילות הצרות: שרה, רבקה ורחל עקרות, ולמען האמת גם לאה עקרה, כמו שהתורה אומרת: "וירא ה' כי שנואה לאה ויפתח את רחמה". הוי אומר שקרה לה דבר שלא היה אמור לקרות בדרך הטבע.

פסיקתא כ: שבע עקרות הן: שרה, רבקה, רחל, לאה, אשת מנוח, חנה וירושלים [העיר שבורה בגלות כמו עקרה, שנאמר: 'שוש תשיש ותגל העקרה בקיבוץ בנייה לתוכה ... משמח ציון בבניה'].

המצב הזה מדהים עוד יותר לאור העובדה שהאימהות לא היו אם ובת. זה לא שעברה בעיה גנטית תורשתית במשפחה. שרה הייתה רק דודה זקנה של רבקה [שרה אחות מלכה, אם בתואל, אבי רבקה] – וסביבן כולן ילדו ילדים. מלכה ילדה, בתואל ילד, לבן ילד ורק בביתן של האימהות נפל מזל רע. ואי אפשר שלא לתמוה: למה צדיק ורע לו? מדוע האימהות סבלו היכן שלאחרים הלך בקלות?

יבמות סד: אמר רבי יצחק: מפני מה היו אבותינו עקורים? מדרש שיר השירים רבה ב: רבי עשריה בשם רבי חנינא בר פפא אמר: מפני מה נתעקרו האימהות?

התמיהה זועקת עוד יותר, לנוכח הוויתורים האדירים שנאלצו האימהות לעשות כדי לזכות בפרי בטן. שרה ורחל עושות את הדבר הקשה ביותר ומכניסות אישה נוספת הביתה. הן נותנות את שפחתן לבעל שלהן מתוך תקווה "אולי אבנה ממנה". וכמובן אי אפשר להקל ראש בויתור הזה. התורה מכנה את האישה הנוספת בשם "צרה", כי ליבו של הגבר צר מדי בשביל להיות נאמן לשתי נשים.

דבר נוסף הן עושות: פעולה של שינוי השם. שרה משנה את שמה מ'שרי' ל'שרה', וגם רחל עושה דבר דומה. רחל מבקשת מיעקב לשאת את שפחתה בלהה לאישה ואומרת: "ואבנה גם אנוכי ממנה". הבאנו בעבר רעיון עמוק מתורתו של האדמו"ר המהר"ש מלובאוויטש: שינוי השם של שרה היה מ'שרי' ל'שרה', שכן האות יו"ד היא אות זכרית ("איש") ומסמלת התמקדות, ואילו האות ה"א היא אות נקבית ("אשה") ומסמלת התפשטות

ופריון. בכך מבאר האדמו"ר המהר"ש את הבאת בלהה ליעקב: רחל הייתה האימא היחידה שלא הייתה לה אות ה"א בשמה, לבלהה לעומת זאת היו שתי אותיות ה"א בשמה – אחת עבורה ואחת עבור רחל.

תורת שמואל תרכ"ז עמוד עט: וזהו שרחל הייתה עקרה, לפי שרחל אין בא ה"א. והנה לזה אמרה רחל 'בא אל שפחתי בלהה ואבנה גם אנכי ממנה', דהנה בבלהה יש שני ההי"ן [ואחד בשביל רחל].

והשאלה נזעקת: מדוע האימהות נדרשו לשלם מחיר כה יקר עבור מתנה שאחרים מקבלים בחינם?

הצדיק רבי מרדכי מטרנוביל היה מראשוני אדמו"רי החסידות. הוא הנהיג את חצרו בדרך שונה מהרגיל. לא היה לו בית מדרש מרכזי סביבו התכנסו חסידיו, אלא היה מסתובב בין הכפרים והעיירות ועורך 'שולחן' עם החסידים. במשך הזמן נוצר דפוס-מסע קבוע בו הוא מתארח בשבתות קבועות בערים קבועות ובכל עיר מתארח אצל חסיד עשיר מסוים.

מעשה בחסיד שאצלו נהג הרבי להתארח בשבת הקרובה והוא החל להתכונן לקראת הגעת הרבי. אולם באמצע השבוע הופיע בביתו הגבאי ואמר כי הרבי דורש סכום עצום של 10,000 זהובים במחיר ההתארחות אצלו. אותו חסיד היה אדם אמיד אבל סכום כזה לא היה קיים בעולם המושגים שלו. ביום שישי הופיעה בעיר השיירה המלכותית והרבי ביקש למסור שאין בידו רשות לבוא ולראות את פניו. השבת הפכה עבורו לאבל. הרבי נמצא במרחק קצר והוא מנוע מלחלות את פניו. ולמרות שהיה איש צנוע, הוא הרים את העיניים וזעק לראשונה בחייו: אנא ה', עשה שאזכה בפרס הגדול בפיס.

חלפו כמה ימים ואותו חסיד יצא מהעיר לרגל מסחרו. בלילה עברה פלוגת חיילים בעיר והם התפזרו בין בתי התושבים לשנת לילה. כיון שביתו של החסיד היה הגדול בעיירה, המפקד ואנשי השלישות ישנו בביתו. בבוקר הם עזבו את העיר ולאחר שהתרחקו, המשרתת גילתה כי הם שכחו בביתם את הכספת של היחידה. בעל הבית לא היה בעיר והיא המתינה עד שיחזור. אחרי שבועיים הוא שב הביתה והבין שהתעשר. הוא לקח את כל הכסף, נסע לטרנוביל והניח את הקופה על השולחן. "הנה הכסף שהרבי תבע לקבל".

הרבי החזיר לו את הכסף ואמר: הכסף הזה שלך, אין לי צורך בו. הסיפור הוא פשוט: ראיתי משמים כי הנך אמור לזכות בהצלחה כלכלית אבל הייתה בעיה אחת: אתה אף פעם לא מבקש ברכה כלכלית ומי שלא מבקש לא מקבל. נאלצתי להסיר את פני ממך כדי לגרום לך להתפלל ולקבל.

חז"ל מיישבים כך את תעלומת העקרות. מדובר בתשובה יסודית מהמעלה הראשונה שהיא המפתח להבנת עולמה של התפילה:

יבמות שם: מפני מה היו אבותינו עקורים? מפני

«

welcome to the **iclimb**
experience

בואו לאוויר טיפוס

מדדהימה!

מה תמצאו במתחם הטיפוס iclimb בירושלים?

קירות טיפוס

קו מחשבה

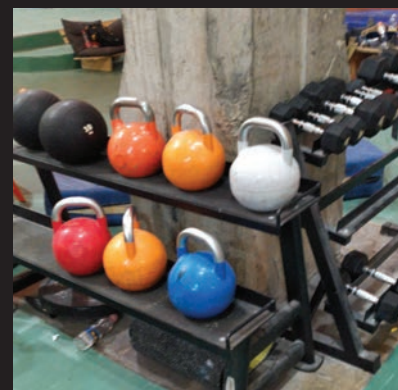
אפשרות לקבוצות, קעמפים
וסדנאות בתיאום מראש

אפשרות לאירועים
וימי הולדת בתיאום מראש

מכירת ציוד מקצועי
לטיפוס וגלישה

iclimb Power
מתחם כח וכושר

iclimb JERUSALEM

Sometimes Difficult
Never Impossible

שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים. תנחומא תולדות ט: אמר הקב"ה: עשירות הן, נאות הן, אם אני נותן להם בנים אינן מתפללות לפני.

מדובר בפרשנות מרחיקת-לכת לתופעת הסבל: ה' גורם לאדם כאב כדי לגרום לו להתפלל אליו. הרי אומר שלא רק שבלי לבקש לא מקבלים, אלא הרבה יותר: מי שלא מבקש – ה' קורא לו לבקש ממנו וזאת באמצעות גרימת כאב חלילה. ה' מונע ממנו אפילו צרכים אלמנטריים טבעיים כמו כוח ההולדה, כדי לעורר אותו לקחת סידור ולפנות אליו בבקשה.

רבנו בחיי מוצא לכך רמז מפורש בדברי התורה. לשון הפסוק הוא: "ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו כי עקרה הוא". כאן עולה שאלה מתבקשת: התורה הייתה צריכה לספר תחילה שרביקה עקרה ורק אחר כך לספר שהם התפללו? הרי העקרות קדמה לתפילה? עונה רבנו בחיי כי האמת היא הפוכה: קודם רצה הקב"ה לשמוע את קול האימהות וכיון שלא התפללו יצר את העקרות.

רבנו בחיי כה, כא: היה ראוי לומר 'ותהי רביקה עקרה' ואחר כך 'ויעתר יצחק לנוכח אשתו כי עקרה היא'? אלא כוונת לשון הכתוב כי התפילה היא סיבת העקרות ולומר לך שלא נתעקרה אלא כדי שיתפללו שניהם על הדבר. לפיכך הקדים התפילה שהיא העיקר והסיבה בשבילה באה העקרות.

מעניין לציין כי ההבנה הזו – בדבר הקשר בין התפילה לעקרות – מיישבת את אחת השאלות הקשות והחמורות בפרשת השבוע: התורה מספרת על דו-שיח מזעזע בחריפותו בין יעקב ורחל. השנים חלפו, לאה ילדה ארבעה ילדים ואילו רחל נותרה עקרה. רחל – האישה האהובה – ראתה את אחותה יולדת שליש מהשבטים והיא אפילו לא אחד. במר ייאווה היא ניגשה ליעקב וביקשה שיתפלל עליה. אך בעלה עונה לה במילים נוראות:

בראשית ל: ותרא רחל כי לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחותה ותאמר אל יעקב: הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי. ויירח אף יעקב ברחל ויאמר: התחת אלוקים אנכי אשר מנע ממך פרי בטן?!

כמובן, המילה הנוראה ביותר היא "ממך". זאת בעיה שלך. לי כבר יש ילדים! וכל אחד מזדקק: האם ככה עונים לאישה עלובת-נפש? וכי הכאב שלה הוא לא גם הכאב שלו?!

הבה נשווה זאת לתשובתו האמפתית והמזדהה של אלקנה: "חנה, למה תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לבבך? הלא אנוכי טוב לך מעשרה בנים". למרות שאלקנה היה כבר אבא לעשרה ילדים מפנינה, הוא מכניס את הראש תחת האלונקה ונושא אותה ביחד עם חנה. מה אפוא פשר תגובתו של יעקב?

בראשית רבה לז, כ: כך עונים את המעיקות? חייך שבניך [בני לאה] עתידים לעמוד לפני בנה [יוסף]. אומר הרמב"ן רעיון חד: רמב"ן: וזה לייסר אותה ולהכלימה והנה הצדקת בראותה שלא תוכל לסמוך על תפילת יעקב – שבה להתפלל על עצמה אל שומע צעקה, וזהו ישמע אלי האלוקים.

יעקב אבינו תופש את שורש הבעיה. הוא יודע שרחל לא מתפללת. היא סומכת עליו שיפתור עבורה את הבעיה. אבל יעקב ידע את הסוד: הקב"ה מתאוה לשמוע את הקול שלה. הוא מתאוה לשמוע קולה של אימא. ולכן יעקב מייסר אותה ומתנער ממנה כדי לעורר אותה לקחת אחריות על חייה.

עד כאן העיקרון בדבר חיוניות התפילה בטרם קבלת שפע מלמעלה. כעת עלינו להיכנס לעומק הדברים ולהבין כמה שאלות: א. מה ההצדקה לגרום לאישה

כזה סבל רק כי הקב"ה מתאוה לשמוע את קולה? בלשון אחרת: מדוע התפילה כה חשובה עד כדי שהיא מצדיקה תקופת כאב כזו?

ב. מה הפירוש בכך שהקב"ה מתאוה לתפילתם של צדיקים? וכי חסר משהו לקב"ה?!

ג. השאלה העיקרית שהיא יסוד היסודות של מחשבת התפילה: כיצד עובד הפטנט של התפילה? ממה נפשך: אם מגיע לאדם לקבל שפע, עליו לקבל אותו בלי תפילה כי 'נאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך'. ואם לא מגיע לו – מה תועיל התפילה? ילד שלא מגיע לו לקבל שפע, האבא לא אמור להיכנע אל התחנונים שלו?

ניקח כדוגמא את הסיפור הידוע על חזקיהו המלך (ברכות י'): על פי הכללים הוא היה אמור למות, משום שלא עסק בהבאת ילדים לעולם. מה עזר אם כן שהוא התפלל לפני הקב"ה?

ספר העקרים ד, יח: מה שגרם לאנשים לפקפק בתועלת התפילה ... וזה שהם אומרים שלא יימלט הדבר מחלוקה: או שנגזר מה' טוב מסוים על אדם או שלא נגזר, אם נגזר – אין צורך בתפילה ואם לא נגזר – איך תועיל התפילה לשנות רצון ה'? לגזור עליו טוב לאחר שלא נגזר?!

הבה ניכנס אפוא לעומק מצוות התפילה על פי התפישה החסידית.

מעשה בחסיד עשיר שהצליח בחייו ונהנה ממעמד מכובד. פעם אירעה בביתו צרה נוראה, אך הוא לא איבד את בטחונו העצמי ונסע אל האדמו"ר רבי שלום בער מליובאוויטש (הרש"ב) לבקש ברכה. להפתעתו, הרבי פטר אותו ואמר כי אינו יכול לעזור לו. החסיד נדהם. הוא הגיע לכאן זחוח והיה רגיל שכל משאלותיו נענות ברצון והנה הרבי מסרב לעזור לו. הוא יצא מחדר הרבי ופרץ בבכי נורא. הוא ראה את חייו מתמוטטים לנגד עיניו.

אחרי שעה ארוכה, עבר שם אחיו של הרבי, רבי זלמן אהרן (הרז"א). הוא התעניין ברגישות לפשר הבכי והחסיד אמר שהרבי מסרב להעניק לו ברכה. הרז"א נכנס לאחיו ושאל כיצד אפשר להתעלם מכאב כה נורא של יהודי? הרבי אמר כי אם הוא כל-כך כאוב, שייכנס אליו שוב והוא יברך אותו. החסיד נכנס אל הרבי וקיבל ברכה גדולה במאור פנים ואכן הדברים הסתדרו.

הרבי מליובאוויטש הביא את הסיפור הזה פעמים רבות והעלה את השאלה המתבקשת: מה קרה כאן? אם הרבי סבר שהוא אינו יכול לעזור לו – מה הועיל הבכי? עם בכיות לא קונים במכולת... הרבי השיב תשובה גדולה שהיא מהות העניין: החסיד הזה השתנה. הוא הפך להיות אדם אחר ממה שהגיע בתחילה. כאשר החסיד הגיע זחוח ומלא בעצמו, הוא באמת לא היה ראוי לקבל שפע. אך אחרי שהוא בכה ונשבר – הוא הפך להיות אדם חדש. אדם שיודע שכל חייו תלויים על בלימה. אדם שמודע לך שהעולם מתנהל בידי כוח עליון והוא – האדם – רק השליח להגשים את המוטל עליו.

וזה בדיוק הרעיון של התפילה: תפילה היא לא כספומט. זה לא שאנחנו מבקשים ומקבלים. תפילה היא חוויה של יצירת קשר. התפילה היא זמן של מיקוד והתבוננות פנימית אודות מערכת היחסים בין העולם ובין הקב"ה. מזמורי התפילה נוטעים בלב האדם את התחושה כי הטבע הוא כיסוי על האור האלוקי המאיר בו וכל חיינו הם ביטוי של ההחלטות העליונות. התפילה מעניקה בלב האדם את התחושה שהוא לא לבד, הוא אינו סוחר את חייו בכוחות עצמו, אלא הקב"ה מוביל

ומנחה אותו.

הרבי מליובאוויטש דייק זאת מעצם המילה תפילה. לכאורה, התפילה הייתה צריכה להיקרא "בקשה" (כמו 'שבת בקשות' הנהוגה אצל הציבור הספרדי)? וכך באמת אומרים באנגלית: prayer, בקשה? אולם המילה "תפילה" נושאת משמעות עמוקה הרבה יותר: תפילה פירושה "חיבור", כמו שאומרת המשנה: "התופל כלי חרס" והכוונה היא לאמן שמחבר שכבת טיט על החרס. ספר הזוהר מוצא לכך דימוי נהדר בפסוקים הפותחים את פרשתנו. יעקב אבינו חלם כי הוא רואה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. מה משמעות החלום? מהו אותו סולם בחיינו?

בראשית כח, יב: והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה – זוהר א רסו, ב: סולם דא צלותא. הסולם הוא התפילה. זהו התהליך שמרים את האדם מהמיטה בבוקר ומחבר אותו אל השמים. זהו תהליך של שינוי מודעות מהעצמי אל האלוקי. מהעצמאי אל השליחות.

יהודי נכנס פעם לביתו של רבי זושא מאניפולי ומצא את אשתו של הצדיק בוכה. הבית ריק, הגג דלף והיא הייתה נואשת. הלך היהודי לבית הכנסת ומצא את רבי זושא כשהוא שמח וטוב לב. שאל היהודי את הצדיק איך יתכן שהוא כל כך שמח בשעה שבני ביתו שבורים? ענה רבי זושא כך: הם סומכים עלי שאביא להם פרנסה, וביודעם את כישורי הפרנסה שלי – הם בהחלט מודאגים... אני, לעומת זאת, סומך על הקב"ה שישלח לי פרנסה ולכן אני רגוע ושליו"...

זאת הפעולה שמחוללת התפילה: זהו תהליך המייצר מבט חדש על החיים ועל התפקיד שלי בעולם. כעת אפשר להבין את כל השאלות עימן פתחנו.

ולסיום: בשנת תשל"ז (1977) שקלה הממשלה לתמוך בחוק שיתיר לבצע הפלות (ח"ו). מי שהוביל את התמיכה בחוק היה שר המשפטים שמואל תמיר. מועצת גדולי התורה החליטה לשגר אליו משלחת שכללה רבנים ואת הרב רפאל לוין, בנו של הצדיק רבי אריה לוין. לפני שיצאה המשלחת לדרכה, פנה הרב לוין אל חברי המשלחת ועורר אותם להתפלל ולבקש מה' על הצלחת המשימה.

במהלך הפגישה ביקש הרב לוין לספר סיפור: עשרות שנים קודם נכנסו בני זוג לביתו של אבי, רבי אריה לוין ובפיהם ויכוח. האישה בהיריון אך האב עסוק בלימודי רפואה ואינו מוצא את המשאבים לפרנס ילד קטן. אי לכך הוא תובע מאשתו להפיל את הילד. האישה התנגדה וביקשה לשמוע את עצתו של רבי אריה. הרב לוין דיבר על לבו של הבעל ושכנע אותו להמשיך עם ההיריון. כעת ברצוני לספר לכבוד השר, סיים הרב לוין, את שמו של אותו תינוק שניצל מההפלה: שמואל תמיר. השר נדהם, הוא התקשר לאמו והיא אישרה את הפרטים. כמובן, היחס שלו לנושא השתנה ברגע והוא הסיר את תמיכתו מהחוק. כאשר יצאו הרבנים ממעונו של השר, שאלו את הרב לוין: אם ידעת שיש באמתחתך סיפור עוצמתי כזה, מדוע עוררת אותנו להתפלל לפני שיצאנו לדרך?

"סיפור פה, סיפור שם, ענה הרב לוין, אבל בלי סייעתא דשמיא שום דבר לא היה הולך. יהודי לא יוצא לדרך בלי לשתף את הקב"ה במה שעובר עליו"... נוכח שיתקבלו כל בתפילותינו ברצון לפני אדון כל ובראשן התפילה: "שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך".

NEW
YEAR

NEW
JOB

להתחיל שנה

בעבודה מצויינת!

לצוות ותיק ומגובש

דרושות נציגות

לחטיבת גיוס תרומות ומשאבים

שעות המשמרת 9:30-14:00

צוות
מנצח

אירה
ביתית

בנוסים
גבוהים

40 ש"ח
לשעה

לתת תקווה
LATET TIKVA
מרכז ארצי לעזרה וסיוע לילד

לפרטים וכניסה לעבודה מוצלחת חייגי:

077-2309997

גאון במידת האמת

ימים אחדים לאחר הסתלקות כבוד קדושת האדמו"ר מקרעטשניף זצ"ל, יצא סופר 'כל ישראל' לניחום האבלים אצל בני משפחתו בבית התלפיות שבקרית-גת ותיעד שורת סיפורים מפעימים על דמותו הטמירה שנשמעו מפי אחיו האדמו"רים ובניו - ממשיכי דרכו בקודש • המיליארדר שנחסם על ידי הרבי, היהודי שזכה להבטחה מהרבי לכיסוי המשכנתא, העיזבון העצום עליו וויתר האדמו"ר וההצהרה של הרבי באוזניו של ראש הממשלה המנוח מנחם בגין ז"ל • בסוד ישרים

|| אשר ויטמן ||

דרכי קרעטשניף אבילות. אבני הקודש בקרית "רמות דוד – קרעטשניף" בקרית גת נוספות דמע. דמותו הטמירה של הרבי זצ"ל אשר כל יהודי היה חרוט במעמקי ליבו ואהבו אהבת נפש מצד השני, עדיין חופפת. צעדתי לעבר בית מדרשו – פינת יקרת לכל מבקש תורה ותפילה במרכז הקריה, ובכל מבואותיו ראיתי אברכים בני תשחורת לצד זקנים באים בימים, בחורי חמד לצד רבנים וגאונים אשר שחים בפליאה ובהערצה בלתי מוסתרת על האי צדיק וקדוש הרבי ישראל ניסן רוזנבוים זכר צדיק לברכה.

טמיר ונעלם היה הרבי בחייו, ורק לאחר הסתלקותו מקבלים החסידים את מלוא התמונה של מלאך האלוקים. סיפורי פלאות, מופתים ורוח הקודש גלויה מתגללים בחדרו הקדוש לרוב. אך מעל הכל תיאור הנוכחים והמוני הבאים לנחם את דמות "העובד". עבד לה' היה רבינו בכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו. גם בעת אשר חוליו תקף עליו, כל מאווייו ושאיפתו, בקשתו ורצונו היתה להלך בדרך האמת, ולזכור תמיד את ה' העומד מעליו ומביט נכחו כל העת.

שעות רבות, ישבתי בחדר הניחומים עם בניו הדגולים האדמו"רים שליט"א, הטיתי אוזן, האמצתי את מוחי להבין, להרגיש ולהתחזקת אחר הליכותיו של הרבי הגדול. שיחות קודש נעימות רצופות וזכרונות אישיות ותענוג רוחני עילאי היו מנת חלקי בשעות אלו. זכותי לשאוב מבאר המים החיים סיפורי קודש על גדולתו ואורחות חייו שכל כולם היו מוקדשים לכל יהודי באשר הוא ואשר היווה אוזן קשבת ומלאך החסד אשר הושיע רבים מצרות נפשם.

מתולדותיו

אורו הגדול של כ"ק מרן אדמו"ר מקרעטשניף זצוק"ל הפציע וזרח בעולם, כשנולד ביום כ"ד ניסן תש"ט, בעיר רחובות לאביו כ"ק אדמו"ר הרה"ק מופת הדור ר' דוד משה מקרעטשניף זיע"א ולאמו הרבנית הצדקנית מרת אסתר רחל בתו של כ"ק אדמו"ר ה"דבר חיים" מנדבורנא זיע"א. בהיותו נצר לגזע אראלים ותרשישים היווה חוליה מפוארת בשרשרת הזהב של אילן החסידות שלשלת הקודש קרעטשניף נדבורנא המשתלשל ועולה עד להרה"ק רבי מאיר הגדול מפרמישלאן זיע"א ולמעלה בקודש, גדולי שרפי מעלה, אראלים ותרשישים, מצוקי ארץ, קדושים וטהורים, שהאירו את הדורות באור מופלא בגודל קדושתם ויראתם.

בן ראשון היה לו לאדמו"ר הרה"ק ר' דוד משה שנלב"ע תקופה קצרה לאחר לידתו, בשבת קודש בימי השבעה בבואו לסעוד בצל חמיו אדמו"ר ה"דבר חיים" מנדבורנא, ניהמם בעת זמר "אזמר בשבחין", כשמראה להם באצבע ואומר "ועל חדא תרתי" – על אחד (שהלך לעולמו) תרתי – יהיה לך שני ילדים. כך נתברשו בלידת התאומים להבדלח"ט אדמו"ר שליט"א מרחובות ורבינו אחריו.

שמחה גדולה שרתה בבית אביו הק' זיע"א ביום לידתו,

כאשר התמלא הבית כולו אור מופלא שהבהיק וזרח למרחקים, הוכנס לבריתו של אאע"ה קודם חג השבועות, ונקרא שמו בישראל "ישראל ניסן", "ישראל" ע"ש זקינו אור שבעת הימים הבעל שם טוב הק' זיע"א, וע"ש מלך ישראל הרה"ק מרוזין זיע"א, בהטעימו אביו הק' שמכיון ששמו ע"ש הרה"ק ר' דוד משה מטשורטקוב, בבחינת כיבוד אב נותן שם על הרה"ק מרוזין זיע"א, "ניסן" ע"ש זקינו הרה"ק ר' ניסן לאנגנויער אב"ד נדבורנא זיע"א, חמיו של רבינו הרה"ק הסבא קדישא מוהרא"ז מקרעטשניף זיע"א, וחתן הרה"ק ר' ארון לייב מנדבורנא אחיו של הרה"ק הרבי ר' מרדכי מנדבורנא זיע"א.

באחד מביקוריו התכופים אצל מרן ה"בית ישראל" מגור, התבטא ה"בית ישראל" בפני רבינו – "לי קוראים ישראל ולך קוראים ישראל, אני אדמוני ואתה אדמוני, עלי עומד העולם ועליך עומד העולם, אלא שהעולם טועה בשמנו, שאני באמת קרוי ע"ש הבעל שם טוב, ואתה קרוי ע"ש הרה"ק מרוזין".

משחר נעוריו דבק הרבי באורחותיהם של אבותיו בהתנהגותו בגינוני קדושה וטהרה, ובאהבת תורה מופלגה, ואהבת ישראל, וניצול כל הזמן להשי"ת, כפי שמספרים זקני חסידים על ימי נעורו שאף פעם לא ראו אותו לרגע בלא מעש למען כבודו ית', בכל רגע פנוי ראוהו עם ספר בידו, מלבד השעות הרבות שהיה יושב ועוסק בתורה משך היום והלילה, כן היה תמיד מחזיר בצאצאיו ותלמידיו שלא לילך בטל, ושלא להיות רגע בלא תורה, בצעירותו העתיק לעצמו דרכים בעבודת ה' מספה"ק מסילת ישרים ואורחות חיים להרא"ש, וניכרה עליו השגותיו הגדולות בכל עת.

אביו שמר עליו כעל בבת עינו ופתח בפניו את אוצרות מעיינות החכמה הבלתי נדלים שלו, ועמד לחנכו ולחכמו בענייני תורה ועבודה, והקיפו במלמדים תלמידי חכמים

מופלגים יראי אלוקים אשר השקיעו בו רבות, והגיעו ללמדו בבית, כשכולו מנותק מהעולם סביב, בלא לצאת מחצר הבית ללא רשות מאביו, בנעורו כשביקר אביו הק' אצל מרן ה"בית ישראל" והציג את בניו, אמר ה"בית ישראל" על רבינו – הוא כבר היה אצלי, באמרו כן נדהם אביו לשמוע שבנו יקירו יצא מהבית לבקר את ה"בית ישראל" שלא בידיעתו, הפטיר מיד ה"בית ישראל" – ביקר אבל במחשבה, קשר איתן זה בין רבינו ל"בית ישראל" נמשכה כל השנים בקשר אמיץ וחזק, כשרבינו דבק בו כל חייו, ואף קבע לימודו בספה"ק "בית ישראל" בכל ליל שבת קודם אכילת הדגים, והתבטא פעם שנטל על עצמו להיות כבן להבית ישראל, ובכל שנה ושנה בהגיע היום"ד והשבת שלפניו היה אומר עליו כל הקדישים.

כל ימיו היה דבוק באביו הק', וממנו לקח לעבוד את ה', ונפשו יצאה בדברו בכיסופי לב ונפש הומים, כאשר התאמץ לחקור אחר שיגו והילוכו בקודש ולצעוד בנתיבותיו, לשאוב מלא חפניים ברכה מאור תורתו וקדושתו הרוממה, ולהתחמם לאורו באש המתלהטת בשלהבת הקודש, ודמותו העילאית היתה עומדת לנגד עיניו כל הימים בהתקשרותו אין קץ, כן היה מדבר בערגה על רוב קדושתם והשגתם והילוכם בעבודת ה' של אבותיו הק', בהפטירו תמיד "חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי", כשגדל מינהו אביו להיות האיש על הבית, שכל דבריו הפרטיים וכל ענייניו יהיו מתנהלים תחת ידו. בהגיעו לפרקו נישא לרבנית הצדקנית תליט"א בת הרה"ק המפורסם רבי יחזקאל שרגא מערץ מקאשוי זיע"א אשר היה עובד ה' ברמ"ח אבריו ושס"ה גידיו והיה בעל מסגף גדול, התבטאות נוראה נשמעה מפי הרה"ק מסאטמאר זיע"א שהוא צדיק אמיתי וכמוהו היו נראים תלמידי הבעש"ט, וכששאלו הרה"ק מסטראז'ניץ את פיו אחר נישואי רבינו איך הוא מרוצה

יום ליום

הענין לאנשים אודים.

לרגל הרכישה וההתרחבות

דרושים:

- כתבים
- עורכי מדורים
- עורך מדור תורני

- מנהלי תחומי:
- דיגיטל
- רשתות חברתיות
- קשרי קהילה
- נשים, ילדים וצרכנות

- מנהל מחלקת מנויים
- מנהלי תיקי לקוחות
- סוכני מכירות
- אנשי טלמרקטינג

פניות וקו"ח יתקבלות אך ורק למייל:
yosefshinover@gmail.com

המודעה מיועדת לגברים ונשים כאחד

"כשנכנסתי לגיל המצוות דרש ממני אבי להיבחן על כמות נכבדה של דפי גמרא" ממשיך לספר לי הרבי, תוך כדי שהיה מציין כי אביו סיים את הלכות שבת ועוד כמה הלכות לכבוד הבר מצווה, וסבו נבחן על 600 דפי גמרא. ההשגות שהחדיר לנו היו של מלאכים ממש. כל רצונו ומהותו הייתה א שטיק רצון הבורא"

ושייושע, ובכך יתרבה האמונה בלבבם, אבל יהודי שאין ישועתו נמצא אצלי, אבקשך שלא תשלחו אלי אפילו שהוא מיליארדר ויוריד לי מיליארד דולר איני צריך את כספו, כיון שישועתו אינו בידי ושמו ייחלש אמונתו בהקב"ה". "מעולם לא ישנתי על מיטה בשנות בחורי" – כך התבטא רבינו זי"ע באוזני הרבנית בתקופה שלאחר החתונה. מספר האדמו"ר הרבי פנחס אליעזר שליט"א: "בעת שהיו דרים ברחובות אצל אביו הרה"ק רבי דוד משה מקרשניף זי"ע, הייתה מיטה אחת אשר התחלקה לשלושה אנשים. האחים האדמורי"ם והמשמש בקודש. אולם הרבי מעולם לא עלה על יצועו בלילה והיה דורש גם מאיתנו – בניו, להתנהג כן. א בחור דארף נישט שלאפן אין א בעט! – בחור לא צריך לישון על מיטה.

"כשנכנסתי לגיל המצוות דרש ממני אבי להיבחן על כמות נכבדה של דפי גמרא" ממשיך לספר לי הרבי, תוך כדי שהיה מציין כי אביו סיים את הלכות שבת ועוד כמה הלכות לכבוד הבר מצווה, וסבו נבחן על 600 דפי גמרא. ההשגות שהחדיר לנו היו של מלאכים ממש. כל רצונו ומהותו הייתה א שטיק רצון הבורא.

התמסר באופן מופלא, וינהגם וינטלם באהבה רחמימית אין קץ כאב רחמן לבנו יחידו, היה מקבל כל אחד במאור פנים ששבה כל לב, ומטה אזנו לכל מכאוביהם ונושא איתם בצרתם ושמה בשמחתם, עבודת הקודש של הקויטלעך היה נוטל ממנו כוחות אדירים, תשובותיו ופסיקותיו החדות בכל העניינים אפי' בענייני פיקוח נפש הותיר המום אפילו את גדולי הרופאים שבאו לחזות מי הוא אשר לו כוח גדול כ"כ אשר ככל היוצא מפיו יעשה, סיפורי המופתים שהתגלגלו הוא לאין שיעור, הכל בכדי לחזק האמונה בליבות ישראל ולקרנם ולחזקם באמונה, ופעמים רבות שהשתמש בכוחו אף לדברים שהוא חוץ לדרך הטבע, ובדרך זה קירב ליבותיהם של ישראל לאביהם שבשמים ורבים השיב מעוון, כפי שהתבטא פעם בפורים בעת 'משתה היין' "ריבונו של עולם, בראת אותי עם לב רך כחמאה, ואיני מסוגל לראות בצרותיהם של ישראל, לכן אבקשך יהודי שהגיע להזכיר עצמו אצלי סימן הוא מן השמים שהיה צריך להגיע אלי

עם חתנו החדש, אמר 'יתרו גם כן היה חותנו של משה רבינו', הנכרת בזה רוב הערכתו לרום מעלתו של רבינו וגודל ענותנותו. מעשה מופלא מסופר על שהביא את רבינו לקשרי השידוכין אחר שאמר אדמו"ר מוהרד"ם זי"ע שהוא היה בוינה והוא ראה שם אב ובנו שמסתובבים עם המגפיים בעולמות העליונים ורוצה להשתדך עימם, וכן היה לאחר שנים רבות. אחר נישואיו התגורר באמריקה כחצי שנה שבמהלכה התכתב תכופות עם אביו, ותוכנם רובם בהשגות נוראות בעבודת השי"ת כשכותב לו אביו באחד המכתבים שיעלה בעבודת ה' לאיטו מדרגה אחר מדרגה ולא יגיע בבת אחת לעלות למעלות גבוהות כל כך, כשאף מתבטא עליו בראשית המכתבים שבשמים מפליגים ובעגועים גדולים. התחבב ביותר על הרה"ק רבי הערש'ע מספינקא שקבע איתו חברותא בספר 'ראשית חכמה' ו'חובות הלבבות', הספרים הללו נשארו שגורים על לשונו והיה מדרבן כל ימי חייו את תלמידיו ללמוד ולהתעסק בספה"ק חובות הלבבות, וזה התווה לו את דרכו הק' בעבודת ה' והיה נר לרגליו. בשבועות האחרונים קודם פטירת אביו הק' ביקש מב' בניו הגדולים שרצונו שבעת קבלת הפתקאות והשפעת ישועות לכלל ישראל יעמדו אחורי כסא שלו למען יראו וילמדו איך מקבלים יהודי לעצה ולברכה, לתמיהתו הרבה בפני אביו על מה ראה לבקש כזאת השיב שרצונו שילמדו עבודה קדושה זו ומני אז מידי יום ביומו היה רבינו עומד שעות ארוכות אחורי כסא אביו ושואב ממנו הכוח הגדול לפעול ישועות לכלל ולפרט, ולקבל העיניים הצופיות למרחוק בקריאת הפתקאות וקירוב ליבות ישראל לאביהם שבשמים. לפני המסע האחרון של כ"ק אדמו"ר זי"ע"א לקברי אבות ברומניה ששם איתקטר בהאי קטירא, ביקש לשלוח את אחד מהבנים לקרית גת בעקבות עליית יהדות רומניה שבתוכם יהודים שזכו להסתופף בצל אביו וזקניו הקדושים בקרעטשניף וגלילותיה. לאחר הסתלקותו ברומניה ולמרות גילם הצעיר הכתירו את התאומים כאדמורי"ם ברחובות ובקרית גת, זקנו ה"דבר חיים" מנדרבורג התבטא בימי השבעה לאחד מהחסידים שרבק בכל מאודו ברבינו אחר הגישו את הקויטעל הראשון, "תדע לך הער איז טאקע א רבי" – הוא באמת רבי. אחר הסתלקות אביו הק' דר רבינו במשך כמה חודשים ברחובות. אחד מזקני החסידים מספר בערגה בזכרו את תהלוכותיו של רבינו ובמיוחד את תפילת שחרית ביום הראשון של ראש השנה שהתפלל רבינו כשליח ציבור. החסיד הישיש משחזר שתפילתו זו היתה בהשתפכות הנפש ובקול רעש גדול שהמיס את כל הסובבים.

רועה ישראל

קודם חג הפסח תש"ל קבע רבינו את מושבו בעיר קרית גת. תחילה גר ברחוב אלישע, שם איוה למושב לו עשרות שנים בהפיחו תורה ועבודת השם בקרב תושבי העיר, ואט אט שמעו של רבינו התפרסם, ונהפך המקום לתל תלפיות, מכל רחבי הארץ החלו נוהרים לעבר הצריף בקרית גת, מקום בו שוכן לו צדיק קדוש ונשגב המוסר עצמו כל כולו למען הכלל. קבלת הקהל היתה נמשכת שעות ארוכות מדי יום עד לפנות בוקר. המוני בית ישראל התדפקו על דלת מעון קדשו, יהודים מכל החוגים לרבות הרבה מהם שלא נמנו על חסידי קרעטשניף, בגין היותו מלא מדע וחכמה בתבונה, וקדושתו ויראתו קודמת לחכמתו. התמסרותו למען הכלל לא ידע גבולות, לכל יחיד ויחיד

מכל תענוגי העולם הזה, כשאף פעם לא דרש לעצמו כלום, אפילו דברים שהיו מוכרחים לבריאיותו ראה בזה תענוגי עולם ומותרות. כמה שהניעו אותו שחייב לצאת לנפוש ולשאוף אויר כעצת הרופאים, לא אבה לשמוע לא בארץ ולא בחו"ל, כשהתבטא פעם – שהוא נקרא שמו ע"ש הרה"ק מרוז'ין שהיה סגור בכלא, אף הוא סוגר עצמו.

כל ימיו ידע יסורי מכאוב בנפש ובגוף ואף פעם לא בא בטרוניא. רק לחם בשארית כוחו להגדיל שמו ית' בעולם במסירות נפש. התבטא פעם: חביבין עלי יסורים ואני מקבלם באהבה, יסורים זה דבר טוב מאוד שמגיעים למעלה נקיים, אין כמו ייסורים אבל שזה לא יגרע מהתורה ועבודת ה' שלי.

סדרה של תעניות היו ממש מנת חלקו בכל שנותיו אפי' כשכבר היה חלש היה מתענה בכל ימי השוכבי"ם וטועם מיני תרגימא רק בערב, ואפי' בימים שלא היה מתענה היה מקיים נפשו משך היום ע"י כוסות תה ובערב אכל סעודת ערב, שיחותיו בעניין תאוות האכילה היו רבות עד למאוד, והיה חוזר בשם אביו הק' "את ה' אלוהיך תירא" את' באידיש היינו 'העס' פירושו תאכל, אבל ה' אלוהיך תירא, תאכל לשם שמים כדי לחזק את הגוף לעבודת הבורא ית"ש.

ומנייני תפילה לאורך 24 שעות ביממה, וכולל להוראה המונה אברכים ת"ח, שמשם תצא תורה נקיה ומסולה מפז, אברכים יראי שמיים עובדי ה' שכל שיגם ושיחם בתורה הק'.

בלתי לה' לבדו

בלתי לה' לבדו, אין עוד מלבדו, אלו הם המילים שנשמעו מפה קודשו של רבינו בכל עת מצוא, וזה ביטא את כל ישותו ורצונו ומאווייו, שהיו לעבוד את ה' בלתי לה' לבדו, ללא שום פניות ורצונות וכוונות פרטיות, רק לעשות נחת רוח לאדון כל, לא תתפרש מנן ואל נפרש ממך.

כשנבוא לתאר את עבודתו בקודש של רבינו, לא נוכל לסיימו. עבודת ה' במסירות נפש ממש, בכל כוחו וחיותו, דביקות בהשי"ת בכל רגע ובכל שעה, הכל באמת ובלב שלם, מנותק הרחק מכל שררה ופרסום, כולו לשם שמים, במידת השתוות נוראה עין לא ראתה. זה לא שינה כלל אם שלושים איש מסביבו או שלש מאות איש, תמיד העבודה הייתה אותה עבודה.

מעשה מופלא היה באחד השנים האחרונות בימי החנוכה, כשנכנסו אליו קודם הדלקת נר חנוכה ושולחן הטהור, היה זה אחר שיצא מהמקווה טהרה קודם עבודת הקודש, והביאו לפניו הקופסא עם כל המעות חנוכה שהולך לחלק לקהל אחר השולחן הטהור, למען שיברכם מקודם, אבל הוא אמר שאין לו כוח, אמרו לו שדי בכך שיאמר שתי מילים 'ברכה והצלחה', אז נשמעה מפיו תשובה שביטאה את רבינו בכל הליכותיו, ואמר – 'אתה חושב שזה כ"כ קל לומר ברכה והצלחה, אתה יודע איזה ברכה זה בכלל ברכה והצלחה, ואם אני אומר ברכה והצלחה אני צריך לכוון לזה שיהא ברכה והצלחה, אני לא אומר סתם, וזה לוקח ממנו כוחות גדולים'.

כך היה חי בכל שנותיו מנותק מהעולם הגשמי ופרוש

חזונו של הרבי - הקריה החרדית

"תראו שקרית גת עוד תהיה עיר ואם בישראל עם מאות משפחות יראי ה' החרדים לדברו", כך היה שונה תמיד רבינו באוזני שומעיו אשר בליבם לא האמינו לרגע שדבר זה מציאותי, ולזה מסר רבינו כל כוחו ומאודו והקדיש ימים ולילות כדי לזכות ולראות את קרית גת בתפארתה. באותן שנים תמך רבינו בדרך מגן לראשות העיר בקרית גת בהצלחה מסחררת למרות שליטת המערך בשלטון ללא מיצרים בכל הארץ, וכך היתה קרית גת העיר הראשונה שהליכוד קיבלה ראש עיר וכאות הוקרה ובהתרגשות גדולה הגיעו כל חברי המפלגה לרבינו להתברך. בעיתונות בימים ההם פורסם שרבינו הק' התבטא אז באוזני ראש הממשלה מנחם בגין ואמר "עכשיו כבשנו את קרית גת בפעם הבא נכבוש את הממשלה...". למרות שלא האמינו, הגיע המהפך, ובגין עלה לראשות הממשלה, מיני אז ראו את כוחו הגדול והגיעו תכופות להתייעץ ולהתברך אצל הרבי.

ישיבות ממשלה התקיימו בביתו של רבינו. כשהגיעו אליו, הקפיד רבינו להוציא ממגירת שולחנו כיפה לבנה וחובשו ומוריד את הכובע, שזה היה סמל הקנאות, כדי להראות שאין לו חלק ונחלה בשלטונם ורק רוצה להרבות כבוד שמיים. גם בעיתונות נכתב על כך בזמנו: "למרות קשריו המסועפים בכל מסדרונות הממשלה, האדמו"ר אינו מסתיר את דעותיו שנוטות לדעות של סאטמאר".

באותן שנים היה שטח גדול שהיה שייך למועצת שפיר הסמוכה, ובהסכם הקואליציוני של הליכוד הבטיח אז בגין שיסופח לעיריית קרית גת לטובת רבינו למען הקמת קריה חרדית, רבינו תכנן והגיש את התוכנית לבניית הקריה ומוסדות החינוך, למרות שהצרו לרבינו מאד במשך השנים, אך הוא לא נרתע מאיש וכאריה טורף נלחם ולא עצר בעדו שום דבר בכדי להשיג מטרה נעלה זו.

באותו זמן הקימו מאות יח"ד בבניה מהירה לטובת עליית ברית המועצות, ולרבינו חרה הדבר שמשכנים את הסביבה האזורית בשכנים שאינם מתאימים למגורי הציבור החרדי, ועל כן הלך בכל כוחו לשנות את ההחלטה, כשרבינו מצליח בסייעתא דשמיא לשנותו לטובת הציבור החרדי, רבינו קיבל ייעוד של זמן שעד אז חייבים להימכר 250 דירות לפחות ובהמשך עוד, הרבי הציע לכמה מהאדמו"רים שישלחו את חסידיהם לגור בקרית גת, וביניהם האדמו"ר ה"פני מנחם" מגור שהגיע לראות את הדירות עם רבינו יחד, ואכן שלח רבות מחסידיו ליישב את הקריה, ועדיין לא הספיקו למלאות את היעדים עד לזמן הקצוב, אז שכרו חברה שהוציאה את הדירות למכירה לכלל הציבור החרדי, וכך נשמר הרצף של יהודים שומתו"צ.

באותם שנים הציעו כמה עסקנים לרבינו שיקרא את שם הקריה קרית קרעטשניף, אבל הרבי אמר שאינו משקיע את מרצו לטובתו האישית ומבקש שיקראו בשם קרית "רמות דוד" ע"ש אביו הק', לעשות נחת רוח לאביו לקרב יהודים ולהרבות תורה ומצוות.

אחר זמן רב ותלאות רבות עבר רבינו להשתכן בבנין המוסדות החדש שנבנה בשכונת "רמות דוד", כשאט אט נבנים אף בניינים חדשים לטובת הציבור, משך השנים נתרבה וגדל מאד ריבוי הקהילות מהציבור החרדי, כשרבינו תומך ועוזר ככל יכולתו לכל אחד ואחד להשתכן בעיר.

קרית קרעטשניף בקרית גת מהווה כיום מגדלור של אידישקייט, לכל תושבי העיר בפרט ולכלל אזור הדרום בכלל, לתורה ותפילה, בית המדרש של רבינו משמש כפועל כבית הכנסת המרכזי של הקריה החרדית, קול התורה נשמע משעות הבוקר המוקדמות, החל מעלות השחר מתקיימים שיעורי תורה

תורה לעמו ישראל

הרבי זצ"ל היה בקיא בכל מכמני התורה בגאונות עצומה, ועסק בתורה בכל רגע פנוי. מבוקר עד ליל ראוהו יושב ועוסק בתורה כשלא חש מסביביו כלום, גאונותו הייתה נראית בשיחותיו ודברותיו הק', האיך שהיה מתבלם בגמרות מדרשים ראשונים ואחרונים תוך כדי ידע מובהק על הדף והעמוד, ואפי' בחדשים האחרונים שהיה חלש מאוד ולא היה בכוחו כמעט להניד איבר, לא וויתר על חק לימודו, והיה יושב בחדרו ספון על הגמ', מחובר לחמץ, כשהעומדים מסביב הוצרכו לדפדף לו את הדפים מרוב חלישותו.

בפרט בהגיעו לתיבות "ואשר לו הכוח והממשלה וכו'", היה חוזר עליהם רבות פעמים זמן ממושך, כפי שהתבטא פעם שבאמירת תיבות אלו בכוונה אפשר לשדד מערכות ולשנות מעשה בראשית ולפעול הכל, ובהזדמנות אחרת אמר שכל התנהגות האדם משך היום תלוי באמירת הלשם יחוד הזה. כל התפילה היה במסירות נפש והתלהבות ודביקות עצומה, ובפרט בשבתות שהיה עומד ומתפלל כל התפילה באמירת נשמת שארץ זמן רב, 'פודה ומציל' כמה שהיה שופך ליבו למען כלל ישראל, ומיוחד היה בימים טובים ובפרט ראש השנה ויו"כ שהיה משמש כשליח ציבור בכל התפילות כמנהג אבותיו הק', והיה עומד על רגליו כל היום, ואף ביו"כ שחשבו שייחלש מחמת הצום ובפרט לפי מצב בריאותו, לא די אלא שבכל תפילה הגביר קולו וכוחו עד למאוד, כן היה בכל התפילות משך השנה שהיה משמש כש"ץ ובעל קורא וכו'.

דבר רגיל היה בעיני המתפללים לראות רבינו מהשעות המוקדמות ביותר בבוקר יושב בעזרת נשים או מסתובב בסוכת הביהמ"ד בכדי לזכות לשמוע עוד דברים שבקדושה משך שעות, והוא מחמת חוליו התאפשר לו להתפלל רק בשעות המאוחרות יותר, אבל ביכולתו היה מקפיד מאוד על זמן תפילה, באמרו דבר ראשון ועיקר זה שולחן ערוך והלכה.

גמילות חסדים

עמוד החסד, מילים שביטאו את רבינו בהיקפים שאי אפשר כלל לתאר, ביתו היה ידוע תמיד כבית פתוח לכל נצרך משך 24 שעות ביממה, עני ורעב ידע שאפי' בבראו לבית הרבי בשעה 3 לפנות בוקר תעמוד הרבנית להכין לו ארוחה משביעה ועשירה ביותר, כך הייתה ביתו של רבינו ממש כביתו של הרה"ק הרבי ר' מרדכי מנדבורנא וזקיניו הק' זי"ע.

סכומי הצדקה שרבינו חילק לא נתפסים בכלל, מדי חודש בחדשו היה ממלא מעטפות גדושות ביותר ושולח על ידי שליח לאנשים קשי יום שאפילו לא נמנו על אנשי שלומו. השליח קיבל הוראות מדויקות שאף אחד לא ידע ושיחלק בשעות לילה המאוחרות. וכשחילק לחסידים התריע שלא ידעו שזה ממנו שלא יאה נהמא דכיסופא ושלא ירגישו מחויבים להשתתף אצלו.

מספר חתנו הרב וייס שליט"א: "בתקופה תחילת ההנהגה נסע רבינו לארצות הברית, ומחמת מצוקה כספית נסגרה הישיבה שבראשה עמד הרב ישעיהו הורוביץ שליט"א וכיהן בה כראש ישיבה. על אף שהרבי לא חתם עימו על שום מסמך מחייב, ולא סיכם איתו על שום תנאי פרישה מראש, שלח לו רבינו מארצות הברית כל חודש את משכרותו כאילו הוא עדיין עובד בישיבה. שנה שלימה! נמשך מנהגו כאשר כל חודש היה נס בפני עצמו בהשגת הסכום. זאת בתקופה אשר היה רעב ללחם כפשוטו ממש! והיה מקבל סלי מזון מאגודת "שומרי שבת" באמריקה. גדלותו האמיתית התבטאה בעניינים שבין אדם לחבירו, אולם בענייני עצמו וצרכי גופו לא השגיח כלל. ענין המעשרות היה מאוד גדול אצלו, פעם ביקשה הרבנית מאחד הנכדים שיבקש מהרבי כסף לקניות, והרבי אמר שאין

לימוד חובות הלבבות
היה אצלו לחק בל
יעבור. "יום שאינני
לומד חובת הלבבות
- אינני ראוי להיות
בן אנוש" התבטא
רבינו על לימוד בספר.
שער הביטחון ושער
עבודת ה' הייתה מנת
חלקו מידי יום, והניגון
המתוק של "עשה לך
חשבון הנפש..."

סדר לימודו היה רב עד למאוד, בכל יום היה לומד לפחות שבע דפי גמ' ומסיים הש"ס בשולחן הטהור להלילת אביו הק', וכן היה לומד הדף היומי, והרבה לדבר בשבח זה, והיה מחבב מאוד את הלומדים דף היומי, כן היה לו חק קבוע בלימוד חק לישראל, חובות הלבבות, תניא קדישא, ועוד ספרי חסידות. בפרט בליל שישי היה מכין עצמו לשב"ק ע"י ספרי מאורי חסידות ומפרשי ראשונים. היה מסיים כל שבוע את כל ספר התהלים ובימי השבועיים היה מסיימו כל יום.

מספר אחד מנאמני ביתו: לימוד חובות הלבבות היה אצלו לחק בל יעבור. "יום שאינני לומד חובת הלבבות – אינני ראוי להיות בן אנוש" התבטא רבינו על לימוד בספר. שער הביטחון ושער עבודת ה' הייתה מנת חלקו מידי יום, והניגון המתוק של "עשה לך חשבון הנפש..." עוד חרוט בעמקי נשמתו עד היום הזה.

באחד מהשמחות בצל רבינו הגיע להשתתף הגאון ר' בנימין רימר שליט"א חתן מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, והירבה לשוחח עם משך הסעודה, ממחרת בהגיעו לישיבת טשעביץ שח בפליאה, שאמש שוחח רבות עם האדמו"ר מקרעטשניף ואין הוא יודע האיך שייך כזאת לרבי שמקדיש כ"כ מזמנו לכלל ישראל, ושיאה גאון ובקי כ"כ בכל מכמני התורה.

חק לימודו היה אצלו מהדברים שבערו בו ביותר, ושום דבר לא יכל להניעו מכך, פעמים שהיה בשעות הקטנות של הלילה אחר שסיים קבלת קהל בביגעה עצומה, מיד התיישב עם הגמ' להשלים לימודו היומי, ופעמים שהרבנית הגישה בפניו לאכול משהו אחר שלא אכל כל היום, אמר בטענה – איך יכול לגשת לאכול כשעוד לא סיים את סדר לימודו. ואפי' בשבתות וימים טובים שהיו ימים מלאים בעבודה לא וויתר על לימודיו היומיים.

עבודה

"איזהו עבודה שכלב זהו תפילה", אחד מעבודותיו הגדולים של רבינו היה עבודת התפילה, עת שהיה עומד כבן המתחטא לפני אביו, ונפשו יוצאת וכמהה ומתרפקת על כל מילה ותיבה של התפילה, ממרחקים באו לחזות לשמוע בעבודתו בקודש בעת התפילה שהיה עומד במסירות נפש ממש שעות ארוכות בהשתפכות הנפש שהמים את כל השומעים, בקול שאגת ארי בהתלהבות וכולו בוער כאש ובנעימות נוראה בנוסח רבוה"ק, כשהמביטים מסביב רואים ממש שרבינו אינו כאן וכל כולו דבוק בקונו, ומעתיר בתפילה ובתחנונים על צער השכינה וגלות ישראל, ולהמשיך ישועות לכלל ולפרט.

עבודה זו החל משעות הבוקר המוקדמות, ברכות השחר היה עורך קרוב לשעה, ויכלו לשמוע אחורי הדלת את דבקותו הנוראה, מיוחד היה ברכת 'אלוקי נשמה' שהיה מאריך בה ביותר בנעימות עצומה, שלאחר זמן הוציא את היצירה המרטיטה "אלוקי נשמה" כשרבינו חוזר בשיר כמה פעמים על התיבות "כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני" כשאצלו המילים מקבלות ביטוי מושלם בהיותו מודה על כל נשימה ונשימה. מחזה נורא היה אמירת הלשם יחוד קודם הנחת תפילין,

התפילות המיוחדות ששימש רבינו כש"ץ בכל התפילות, בקול חוצב להבות אש, בוער כאש שלהבת, כולו מנותק מעל פני הארץ, אמירת ה'נשמת' שהמס את כל השומעים, הקריאת התורה כלפיד אש שנדמה כמעמד נתינתם מסיני, וידוע שהמשיך רבינו ישועות ורפואות לישראל ע"י שקרא להם לתורה לפסוקים מיוחדים.

השולחנות הטהורים הייתה לשיחה לכל אחד שנקרה לפניו לחסות בשולחן הטהור, ההתלהבות הגדולה שהיה נדמה כחומת אש סביב המקפת את רבינו, שכרבינו סוחף איתו את כל החוסים בהרגשה נעלית והתעוררות עד אין קץ בהתפשטות הגשמיות ממש, כל כולו דבוק בקב"ה, אינו מרגיש כלל את סביבתו, רק בלתי לה' לבדו, ולעורר נשמות ישראל ולקרובם לאביהם שבשמים, לא אחת נשמע מאנשים רבים, אשר חטא לא בא לידם משך כל השבוע בזכרם את השולחן הטהור בשב"ק בצל רבינו, חיל ורעדה תופסתם ומרגישים התקרבות אלוקית ומיאוס בעולם הזה.

ובפרט כשפתח פיו בדברות קודש, שהיה בחינה שכינה מדברת מתוך גרונו, רבינו אף פעם לא הכין עצמו, כשלפתע באמצע שולחן הטהור החל לזלוג מפיו דיבורים קדושים יקירים מפנינים, מעוררים הלבבות ומכניסים בשומעיהם יראה ואהבה עילאה, כפי שרבינו הגדיר דברותיו כמה פעמים "הדבר אשר אשים ה' בפי אותו אדבר", שיקובץ על פי בקשתו לספר בשם "נועם ישראל".

מעשה אירע פעם בשבת בבוקר. אחר התפילה, אחד מזקני החסידים שאינו נמנה כלל על חסידי קרעטשניף, הגיע לשבות אצל בנו בקרית גת ודחק מאוד בבנו שיבוא איתו, כיון שבנו נמצא במצב של ירידה בעבודת ה', וחפץ שידבק בו מעט מהתעוררותו של רבינו, בנו הסכים. ממשיך אותו יהודי לספר — "הוא הגיע לשולחן הטהור כשרבינו היה באמצע הדא"ח וכולו נמשך ונקסם אחר דברות קדשו, ולפתע לאחר זמן מה

האחרונים לפני כניסת החג, כשכל הבית נוקה מכל חמץ שהיא ועורר ומוכן במאכלי הפסח, נוקש על הדלת יהודי גבר קומה באומרו כי חפץ הוא לאכול ולישון. הרבנית הבהירה לו כי הרבי איננו נמצא בבית מחמת היותו בעיר רחובות, שם אפה מצות יחד עם אחיו האדמו"ר שליט"א. לכן ביקשו שימתין נא בבית הכנסת שהיה בקומת הכניסה של ביתו, והיא תוריד לו מיני תרגימא ומאכל מבושל להחיות את נפשו. כן הווה. עם כל המטבח המוכן לפסח, בישלה לו הרבנית ארוחת צהריים משביעה והורידה לו על מגש של כבוד. כשחזר הרבי לביתו, הציע לו הרבי מיטה הגונה, כרים וכסתות. ויצא אחריו. לפנות בוקר קמה הרבנית למשמע קולות מחדר השינה אשר בו ישן האורח. לנגד עיניה היא רואה את בעלה מהלך סהרורי ונוסף זיעה, תוך כדי שהוא ממלמל לעצמו בקול: היאך יצא הילך זה מביתי. היטב נעלתי את הדלת בעדו, לא הייתה לו שום דרך יציאה, דלמא מן החלון ברח? וכל כולו עטוף בדאגה מאיפה יהיה לאורח ארוחת בוקר דשנה. כל כך כאב לו על המצווה הגדולה של הכנסת אורחים שכאילו פספס.

מספרת הרבנית הצדקנית: "למשך תקופה ארוכה הייתה מגיעה אשה גלמודה ואלמונית, לאכול בוקר וצהריים ארוחות דשנות, להשביע את נפשה. הסירחון שהיא הייתה גוררת אחריה הייתה בלתי ניתן לסבול. והגה לא הוציא רבינו על אשה זו. תמיד כבדוהו ביותר הכבוד ונהגו בה כמו מלכה".

שבת קודש נפשי חולת אהבתך

שבת קודש בצל רבינו היה אחד הדברים שכמה שנתאמן לתאר לא נוכל לבטא ולו פירור מזמן גדול זה, נדמה היה שהגיעו לאיזשהו עיירה בצילא דמהימנותא של הבעש"ט ותלמידיו, כך הייתה ההרגשה של רבבות ישראל אפילו שאינם נמנים על חסידי רבינו, ששמעו של שבת קודש בצל רבינו הגיע לאזנם ובאו לחסות בצל הקודש, הרגשה של ניתוק מכל היקום התרוממות הרוח עשרה טפחים מעל הקרקע והרגשה נעלית בכל רמ"ח וסס"ה בשמחה עד אין קץ, רק "ואני קרבת אלוקים לי טוב".

לו. ואז ראה הנכד חבילה של שטרות שאצל הרבי והצביע על זה, רבינו ענה שהוא עדיין לא עישרם, ביקש הנכד שרבינו יחשב כמה צריך לעשר מכך ויעשר ויוכל להביא לרבנית, השיב לו רבינו לא מעשרים בדרך אגב, זה עניין של כבוד ראש. בפעם אחרת גילה רבינו לבנו הרה"צ רבי דוד משה שליט"א סוד שלא גילה אף פעם, שכל פרוטה שהגיע אליו הפריש מעשר - ארבעים עד שישים אחוז. מאידך גיסא אפילו על מנורה מיותרת שדלקה במשך היום היה מעיר על כך שהתורה חסה על ממונם של ישראל. ולעצמו לא חש כלל להוציא מעות אפילו לדברים נצרכים.

באמצע שנות ה-ל' עת שרבינו רק הקים את חצרו, קיבל רבינו איזהו עיזבון שהיה אמור להיות ממש לחם ולחלב בבית רבינו, ובדיק או נכנס בקו"פ יהודי והשתטח על הארץ בבכי תמרורים שהעסק שלו קרס והוא הסתבך נוראות ומצבו בכי רע ורוצים להושיבו בכלא, רבינו נכמרו רחמיו ובלא אמר מיד נטל כל הסכום שבא לידו שהיה כמה אלפי דולרים שהיה אז בשווה ערך להיום סכום העולה על 200,000 ש"ח, סכום שבימים ההם יוכלו לקנות עולם ומלואו, והעביר לידו את כל הסכום למען יוכל להשתקם ובסכום זה הצליח להשתקם ולעלות חזרה לדרך המלך, עשרות פעמים שרבינו נפגש עמו משך שנים ולא הזכיר לו ולו מילה אחת על הסכום העצום שעדיין אמור להחזיר.

מוסיף חתנו על הסיפור: יהודי זה אשר קיבל סכום עתק למען יוכל להשתקם, העיז פניו ועוד תבע את רבינו על עניין מופרך מעיקרו, עניין שנמשך שנים רבות. ובמשך כל השנים הללו לא דיבר רבינו מזה העניין כלל ולא העלה על דל שפתיו את מעשיו הנלוזים הגובלים בכפיות טובה חמורה.

מספר חתנו של הרבי הרה"צ צבי וויס שליט"א, "ידע ידעתי על אברך אחד שנתן לרבינו סכום עצום כפדיון, האברך שידע על המצוקה הנוראה השורר בבית רבינו, העיז לאמר לרבי כי יראה נא הרבי לא לחלק את כל הכסף לצדקה. הביט עליו הרבי בעיניו הרחימאות ואמר לו: שקל מכל הסכום שהענקת לי, לא יגיע אליי".

עוד מגולל הרב וייס, "כשהגיע רבינו לתקוע יתד בעיר קרית גת, היה זה בימי ההכנה לחג הפסח. באחד מן הימים

התקופה האחרונה

בשנת תשע"ז, בא' מלילי השבתות, אמר רבינו באמצע הדא"ח מילים מרטיטות: "רבונו של עולם עוד מעט שבעים שנה שעברתיך בנאמנות, אח"כ תעזוב אותי", כשאף אחד מהנוכחים לא מעלה בדעתו מה מונח במשפט הזה. בחג הפסח האחרון לחייו כשהגיע להכרזה "לשנה הבאה בירושלים" ענה ואמר ג' פעמים לשנה הבאה בירושלים, ופעם אחת הכריז: "לשנה הבאה בארעא דישראל", תוך שהוא מרמז על הסתלקותו השנה. ויהי לפלא.

בחוודש טבת תשע"ח נראו ברבינו אותות חולשה גדולים, שבת פר' שמות הייתה שבת סגורה ומצומצמת, בליל שבת משך השולחן הטהור שורר רבינו ניגונים מיוחדים כשכל הזמן זולגים דמעות מעיניו, כל הנוכחים עמדו מוכי הלם והרגישו שמשוהו מתרחש כאן, ממחרת ביום א' וארא, חש רבינו שלא בטוב והובל לביה"ח הדסה עין כרם ב-ס, שם נערכה בדיקות מקיפות, כשבכל אתר מעתירים להקב"ה שנתבשר בבשרויות טובות, אחר כמה ימים החל להגיע הידיעה שרבינו חולה נואשות כשהרופאים נותנים מקסימום שלשה חודשים, מגייני תפילה רבות התקיימו בכל אתר לרפואתו של רבינו.

רבינו מצידו לא התרגש כלל לאור המצב, וכשהרופא הציב בפני רבינו את כל המצב, וציפה לראות את תגובתו, השיב רבינו – "לא דימיתי בעצמי שכן אדם חי לעולם, ידוע ידעתי שיום בא ועוברים לעולם שכולו טוב", הרופא יצא נדהם מחדרו של רבינו באמרו שהוא עוד לא ראה כזאת בן אדם שיודע מצבו ואינו מפחד מהמוות, רבינו מצידו משך כל התקופה אמר כמה פעמים – שהוא לא מפחד כלל מהמצב, הדבר היחיד שהוא מפחד הוא, מה יענה למעלה בעולם האמת.

במשתה היין בפורים באותה השנה בכה רבינו בכי תמרורים בדברות קדשו באמרו "הייליגע טאטע זכרנו לברכה הכנסת בי נשמה קדושה וגבוהה כ"כ, איך אתה נותן שהיא תצא מן העולם כשהיא מלוכלכת כ"כ", והתחנן שיכנס בליבו הרהור תשובה לשוב לה'.

משך שנה וחצי ידע מצבו של רבינו עליות וירידות, חדשים שלמים היו שרבינו שב לכוחו כבימים ימימה ונכנס לכל התפילות והשולחנות כדרכו בקודש כל השנים, בכל כוחו כאילו אין מצבו בסכנה, ורבינו מודה לה' על כל נשימה ונשימה. וממשיך בסדר יומו תפילה תורה וקבלת קהל. בחודש אב תשע"ט נחלש רבינו ביותר מיום ליום, עד שלא יכול היה להניד איבר מרוב חולשה ולא היה בכוחו אפילו

מספר אחד מחסידיו:
בשבוע הראשון
שהגעתי ארצה על מנת
להשתקע בה, שמתי
פעמי בשבת הראשונה
אל הרבי. הרהרתי
לעצמי: אם לרבי ישנו
רוח הקודש שיאמר נא
לי הדרכה לחיים. עם
היכנסו לשולחן הטהור
הבחין בו הרבי ופנה
אליו בקול ואמר: אברך,
אם חפץ אתה בהדרכה
לחיים קח נא את מידת
האמת כנר לרגליך. זוהי
ההדרכה שלי...

הופיע ג"כ בנו בשולחן הטהור. ממש בו ברגע שבנו נכנס, החל רבינו לעורר ולדבר נוראות על ענין מסוים בעבודת השי"ת שבזה היה בנו בירידה גדולה מאוד, על אף שלא קשר כלל למה ששוחח רבינו קודם, ותיפעס רוחו מאוד מעיניו הצופיות לכל, בספרו שבנו כשראה כזאת חיל ורעדה אחזתו, ביודעו שרבינו מדבר אליו בלבד, וכשחזר לביתו הבטיח שהוא שב בתשובה וישפר מעשיו בעבודת ה' לירא ה' וכך הוה".

סוד ה' ליראיו

את מידת רוח הקודש ראו אצל רבינו תדיר. תפיסת מחשבתו של יהודי הייתה אצלו כדבר שבשגרה. מספר חתנו: "לפני ראש השנה שוחחתי עם אחד החסידים המבוגרים שלא יכל להגיע לראש השנה לרבינו. יום אחרי ראש השנה נכנסתי לקודש פנימה לחמי. ועוד לפני שברכני בברכת שלום ענה ואמר: היכן היה... (וכאן נקב בשמו של אותו חסיד) בראש השנה...?"

מספר אחד מאנשי ביתו שזכו לשמשו בקודש: מידי יום הייה אוכל ביצה מטוגנת ודגים מלוחים, פעם אחת הרהבתי עזו ושאלתי אותו: "רבי מה עניין דגים מלוחים לארוחת בוקר?" השיב לי הרבי בשרעפי קודש "לאחר שאני משיבי את נפשי עם הביצה ראוי לי להזכיר לעצמי את הבורא יתברך שמו. לכן אני אוכל דגים מלוחים אשר דורש ממנו לאחר אכילתו שתיית מים, וכך אני מברך "שהכל" ומזכיר לעצמי את נוכחות האלוקים גם בעת אכילתי.

תקופה ארוכה לאחר נישואיו היה נעלם למשך לילות שלמים והיה שב בבוקר. שנים רבות נותר תעלומה זו בלתי פתורה כשגם הרבנית לא ידעה את פשרה. בשנים האחרונות הוברר כי לילות שלמים עשה רבינו בישיבה למקובלים "נהר שלום" שבראשה עמד הרב מרדכי שרעבי זצ"ל, ויחדיו למדו את תורת הסוד.

מספר אחד מחסידיו: בשבוע הראשון שהגעתי ארצה על מנת להשתקע בה, שמתי פעמי בשבת הראשונה אל הרבי. הרהרתי לעצמי: אם לרבי ישנו רוח הקודש שיאמר נא לי הדרכה לחיים. עם היכנסו לשולחן הטהור הבחין בו הרבי ופנה אליו בקול ואמר: אברך, אם חפץ אתה בהדרכה לחיים קח נא את מידת האמת כנר לרגליך. זוהי ההדרכה שלי...

משך שנה וחצי ידע מצבו של רבינו עליות וירידות, חדשים שלמים היו שרבינו שב לכוחו כבימים ימימה ונכנס לכל התפילות והשולחנות כדרכו בקודש כל השנים, בכל כוחו כאילו אין מצבו בסכנה, ורבינו מודה לה' על כל נשימה ונשימה. וממשיך בסדר יומו תפילה תורה וקבלת קהל

לדבר, בשבת לפני ראש השנה החמיר מצבו של רבינו, ובשבת לפנות בוקר הובהל רבינו לביה"ח במצב קשה, ושהה משך החגים במחלקת טיפול נמרץ, כשכל הציבור נחרד לשלומו ומקיימים כינוסי חיזוק ימי תפילה במקומות הקדושים. מסכתא שלימה היה אורח חייו בימי חוליו, ובפרט בשהות בימים הנוראים בביה"ח, עבודתו בקודש בתפילות

וכו' במסירות נפש, ערב יו"כ ביקש שיכריזו בעת כל נדרי בביהמ"ד שהוא מבקש מחילה מכל הציבור וכל כוונתו הייתה לשם שמים, ושכל העדה יסלחו לו במחילה סליחה וכפרה וכן שיכוונו על זה באמירת "ונסלח", בימים ההם העבירו את רבינו למחלקה ונראה שיפור במצב הבריאות על אף שרבינו בחלישות גדולה מאוד, אבל השחרור נדחה מיום ליום, בימי חוה"מ סוכות אמר רבינו כמה פעמים שבעז"ה בשמחת תורה הוא נוסע הביתה, בין אם הרופאים מסכימים ובין אם לא, אכן אחר התייעצויות שונות שוחרר רבינו בהושענא רבא אחה"צ, והכניסוהו לסוכת ביתו, אחר התפילה בביהמ"ד ביקש מבני המשפחה שילכו לבית לקדש ויחזרו אח"כ להקפות, בשעה 12:00 בלילה הביאוהו הספר תורה הקטן, ואמר שיפתחו הדלת לכל מי שרוצה להיכנס וכן ביקש להקצות מקום מיוחד לנשים, אמרו "אתה הראת" והחזיק הס"ת ואמרו את כל הפסוקים של ההקפות בהתעוררות עצומה ושוררו כמה שירים, אח"כ ביקש שכל בני המשפחה אנשים ונשים יעברו לפניו לברכת גוט יו"ט ובירך כל אחד בגוט יו"ט בפנים מאירים. המשפחה בחשבם שרבינו מעוניין לפצות אותם ע"ז שלא היה כל החגים בבית לא העלו בדעתם שזה בעצם פרידה.

בבוקרו של יו"ט חש רבינו קושי בנשימה ולאט ולאט הוחמר מצבו והובילוהו לביה"ח בדאגה גדולה, ורבינו הורדם והונסם במצב קשה.

דבר נורא התרחש לפליאת כל, כאשר ביום חמישי אחר החג העירו אותו לראשונה בבוקר, איך שפתח רבינו עיניו הסתכל סביבו ומיד במסירות נפש גדולה הגביה בקושי רב את ידו והניחו על עיניו וקרא קריאת שמע.

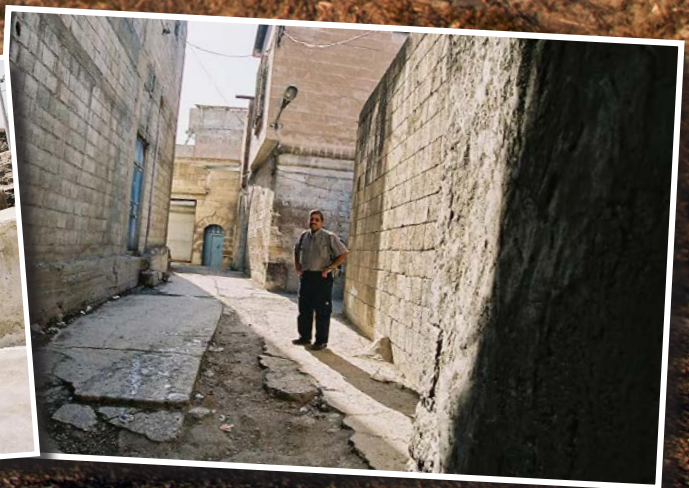
כך החמיר מצבו של רבינו, כאשר כמה פעמים כבר נאספו כל המשפחה אולם לאחר מכן התייצב מצבו, לאחר שכבר חזקה מילתו של אותו צדיק, כשכמה חדשים לפני כן שאל את אחיו מרחובות על השמחות במשפחתו, ואמר שיש חתונה בי"ד חשוון ויש חתונה בשבט, התבטא רבינו – "בחתונה של חשוון עוד אהיה כאן, בחתונה של שבט אני כבר לא יודע אני יכול להתחייב".

לפליאת הרופאים אמרו שאינם יודעים האיך רבינו מחזיק עצמו כל כך חזק, לפיו הערכתם כבר מזמן שלא היה צריך להיות בין החיים.

ביום רביעי בערב נודע על החמרה במצב בריאותו של רבינו, בני המשפחה והמקורבים התאספו בבית החולים הדסה, לבקשת רבינו שוררו "אנעים זמירות" להרה"ק רבי מאיר מקרעטשניף זיע"א ואחר אמרו את הפסוקים בקול בכי ונהי, בשעה 12:40 יצאה נשמתו בטהרה. לפנות בוקר הוכנסה המיטה אל היכל בית המדרש הגדול בקרית גת לקול זעקות שבר חסידי ותושבי הקריה שהתאספו במהרה. ■

האם חרן המקראית עליה נקרא בפרשיות השבוע הקרובות נמצאת בדרום מזרח טורקיה? יצחק כרמלי הגיע לערים נידחות בטורקיה, שלפי מסורות שונות הן הן הערים המקראיות בהן השתקע אברהם אבינו לאחר שיצא מאור כשדים, לשם חזר עבד אברהם, כדי לחפש אישה ליצחק, לשם ברח יעקב מפניו עשיו אחיו, שם נשא יעקב את נשותיו לאה ורחל ושם נולדו ליעקב אחד-עשר מתוך שנים-עשר בניו שהיו לראשי שבטי ישראל • כרמלי פסע בשבילי ההיסטוריה, האכיל את "הדגים הקדושים" שבמקום כבשן האש אליו זרק נמרוד את אברהם אבינו, דלה מים מ'באר יעקב' ממנה שאב יעקב אבינו מים לרחל • נכנס בחרדת קודש ל'אוהל שרה' בו לפי המסורות המקומיות התגוררו אברהם ושרה והשקיף אל המקום בו נולד אברהם, עליו הקימו המוסלמים מסגד

|| יצחק כרמלי ||

וויצא יצחק לחרן

א

ס בכל המקומות בהם ביקרתי ברחבי העולם קיוותי למצוא שרידים לקיום יהודי, או לאתר צאצאים לשבטים יהודיים שנעלמו, הרי שבביקור המקומי שלי, בערים המקראיות שבמזרח טורקיה, ההרגשה הייתה שונה לגמרי: אלו לא עוד מקומות שאולי יהודים עברו בהם או חיו בהם תקופות מסוימות. אלו הן הערים שלפי מסורות רבות בהן חיו אבותינו, אברהם אבינו עליו השלום, שרה אמנו ושאר אבותינו. מה יכול להיות יותר מרגש ומפעם מזה? וכך, לאחר מחקר לא קצר שכלל נבירה בספרים ישנים ובמחקרים שנעשו בעבר, החלטתי לנסוע לבקר בערים בטורקיה שלפי המסורת המקומית (המוסלמית) ומסורות נוספות, הן-הן הערים בהן חיו אבותינו. הם המקומות בהם נרקם הקשר בינם לבין בורא עולם, קשר שממשיך בכל הדורות של עם-ישראל, עד לדורנו אנו. ואת העבר הזה, היה ממש ניתן להרגיש בידיים.

ביקור באור כשדים

את הביקור בדרום מזרח טורקיה, התחלנו בעיר אורפה. אורפה היא עיר היסטורית גם בעיני הטורקים, עיר שלפי המסורת המקומית המוסלמית היא-היא אור כשדים, אותה עיר שייסד נמרוד. כל העיר הזאת כולה "בנויה" על סיפורי המקומיים על אברהם אבינו עליו השלום ונמרוד, וניסיון השלכתו של אברהם אבינו לכבשן האש, שהיה, לדבריהם, ממש כאן.

את הביקור באורפה, שהיא כאמור אולי אור כשדים, התחלנו דרך המבצר המקומי והאימתני אותו בנה נמרוד, מבצר שמשקיף על כל העיר כולה. אל מרום המבצר אנחנו צריכים לטפס, במדרגות חשוכות מאד במבנה העתיק. לעזרתנו נחליץ אחד התיירים שהולך לפנינו, אשר מחזיק פנס, ובזכותו אנחנו מצליחים לראות משהו. הדרך למעלה חשוכה, אין תאורה, אם לא הוא, מן הסתם היינו עושים את דרכנו למעלה עד היום.

אחרי הטיפוס המאומץ, הגענו למרום המבצר, "מבצר נמרוד". העיר אורפה כולה נפרסת מתחתינו, מתחת למבצר הזה, ולעינינו נגלית מלמעלה אחת הערים העתיקות בעולם. לידי, שני עמודי אבן ענקיים, חרבים למחצה. שני העמודים הללו הם "הסמל המסחרי" של אורפה. כאן בעיר קוראים להם "כס המלוכה של נמרוד". הסיבה: שני העמודים הללו מהווים שרידים לממלכה קדומה שנעלמה, והמקומיים היו חייבים, כמובן, לשמר בדרך זו את כבודה של הממלכה הנעלמת. מהמבצר הזה רואים תצפית יפה ומיוחדת על העיר המיוחדת הזו בטורקיה, עיר שמאכלסים אותה בעיקר בני העם הכורדי. ממרומי המבצר נשקפת לעינינו אורפה. הנוף הוא נוף עירוני צפוף, וגם מכאן ניתן להבחין בחלק מהבתים העתיקים במאפיינים את העיר. קשה גם לפספס את המסגדים הרבים שממלאים את העיר, ודגל טורקיה המתנוסס לראווה בגובה רב מעל אחד הבתים. קשה לומר שעל רקע היחסים כיום עם טורקיה זה נחמד לעין לראות את הדגל של המדינה שלא מחבבת בלשון המעטה את ישראל. כאן המקום לציין שבכל הביקור הנוכחי כיסתה את ראשי כיפה בוכרית גדולה שהשתלבה היטב עם הסביבה. גם שפם איראני שגידלתי לעצמי בימים לפני המסע, סייע לי להשתלב היטב בסביבה המקומית.

אחד המסגדים הבולטים שממש לפני, הוא מסגד "זרית איברהים". לפי האמונה המוסלמית המקומית, זה ולא אחר הוא המקום בו נולד בו אברהם אבינו. יש נהירה מוסלמית למסגד הזה מכל קצוות עולם בכל השנה. ואכן, מול עינינו פורק אוטובוס תיירים קבוצה של נשים מוסלמיות עטויות ברעלה. ביורר קצר מגלה שהנשים הללו באו מאיראן ל"עליה לרגל" למסגד הזה ועוד מסגדים סמוכים, להם מיוחסת קדושה מיוחדת באיסלאם. מסגד זה ועוד כמה שבסביבתו, נחשבים לחלק מהמקומות הקדושים ביותר לאיסלאם. מסגדים אלו, למרות היותו של האזור מדברי, דווקא טבועים בירוק ובהרבה עצים מסביב. כנראה הקדושה שהם מייחסים למקום, גרמה להם לפתח את סביבתם אותם מסגדים. תושב מקומי מאשר באוזניי שאכן עולי רגל מוסלמים רבים מגיעים לכאן כל השנה, בעיקר מאיראן ומארצות ערב הסעודית, וכן

מסוריה, עיראק והרבה מדינות שכנות. אנחנו עצמנו פגשנו גם עולי רגל מאפגניסטן ופקיסטן. העיר אורפה, אגב, כולה בנויה בצורה צפופה מאד, ומזכירה לנו קצת כפרים ערביים בארץ.

בית הכנסת שהפך למסגד

לא רחוק מאותו מסגד בו לפי המסורת שלהם נולד אברהם אבינו, ישנו מין אגם קטן, שהוא לפני האמונה של המקומיים המקום בו אברהם אבינו ניצל בנס לאחר שנמרוד השליך אותו לכבשן האש. האמונה המקומית גורסת שאברהם ניצל משם עם מקל בידו, ונחת כאן, באותו מקום בו זורמים כעת המים.

אתר החדשות של הציבור החרדי

האתר היחיד שמסקר מכל הזירות

המקומיות בכל רחבי הארץ בכל זמן

באחד הרחובות נכנסו למאפייה טיפוסית האופה פיתות מיוחדות מאד, פיתות ארוכות מקמח ומים בלי שום תוספות כלשהן, טבעי לחלוטין. מגרה מגרה, אבל ויתרנו כמובן על תענוג הטעימה.

מכיוון שכבר היינו באזור, לא ויתרנו על הביקור בעיר הכורדים, ויחד עם המדריך נסענו לִדְאָרְבֵּקִיר, בירת הכורדים במזרח טורקיה. זוהי עיר עתיקה המוקפת בחומה מהתקופה הרומית, חומה ארוכה באורך 6 קילומטרים, כשלאורך החומה בנויים 72 מגדלים גדולים. החומה נשמרה בצורה שלמה יחסית, וכמוה המגדלים. אני עובר שם תחת השער שנקרא "השער החדש", זהו שמו. בין המגדל שב"שער החדש" לבין המגדל הבא, היה קטע חומה בנוי, אבל בגלל שהצפיפות בעיר העתיקה, עיריית דיארבקר הלכה ושבחה חלק מהחומה, כדי לפנות מקום. קשה שלא לתמוה על המעשה המוזר. במקום שישמרו על העתיקות כדי להביא תיירים, הם מורידים את החומה... תחשבו מה היה קורה אם ראש עיריית ירושלים ניר ברקת היה מחליט שחומות העיר העתיקה "תוקעות" את העיר ושוכר פועלים להוריד אותן... אגב תיירים, למעשה תיירים כמעט ולא מגיעים לכאן, בשל מחתרת ה-PKK שהמעוז שלה נמצא כאן. מחתרת ה-PKK (ובשמה המלא והרשמי: מפלגת הפועלים של כורדיסטן. השם מטעה, זו קבוצה מזוינת) נלחמת בשלטונות טורקיה כבר שנים רבות, ואינספור ניסיונות פיוס שניסו לעשות, נכשלו. בעבר הלא רחוק דווקא הודיעה ממשלת טורקיה שיוצאי המחתרת שנמלטו מטרוריה לסוריה יכולים לחזור לעירם באם יניחו את נשקם, אבל זה לא עזר הרבה. הם עדיין מאיימים ולא נעים להסתובב כאן. בעיר הזו, לא הרחק ממני כעת, גם קיים מעוז החיזבאללה של טורקיה. זה בדיוק ארגון טרור כמו החיזבאללה המוכר מלבנון, אלא שאין קשר חברתי ביניהם לבד מקשר אידיאולוגי.

המוסלמים כאן בעיר הצליחו בשנים האחרונות לגרש את הנוצרים המעטים שעוד היו פה, וגם כעת הם מפעילים טרור נגד הנוצרים החילונים (מזכיר לכם את "דעאש"?). אבל אנחנו מנסים לאסוף את הפחד עמוק, ומטפסים מעל החומה העתיקה של דיארבקר, הולכים לתצפית על נהר החידקל העובר כאן מתחת. בכלל, כל האזור הזה בעיר העתיקה של דְאָרְבֵּקִיר מלא בבריכות מים. בשל החום הכבד ששורר פה, התושבים מוצאים מפלט מהחום הנוראי בתוך בריכות המים הקרירות הללו שמתחתינו.

שנה, אך מאז הפך למראה הכאב למסגד. אורפה אינה עיר גדולה, וכאשר ביקשנו להגיע לאזור בו חיו היהודים, היה מדובר בנסיעה של דקות בודדות. המטרה שלנו הייתה לחפש זכר לחיים היהודיים שהיו כאן, אך מדובר במשימה קשה. באזור בו היתה השכונה היהודית באורפה, מסוכן למדי להסתובב. אנחנו סוחבים מבטים מתושבי האזור, שכן תיירים לא מסתובבים כאן בכלל, ואנחנו הולכים בשקט, מנסים שלא למשוך תשומת לב. אבל הפחד גובר, ואנחנו מסתלקים משם כמה שיותר מהר, עוד לפני שמוצאים זיהוי כלשהו לחיים היהודיים שהיו באזור זה בעבר.

ליד השכונה אנחנו פוגשים ב"בוכרך", שהוא אחד מפונדקי הדרכים באזור, מקום המהווה מקום בילוי פנאי של תושבי אורפה. כמה שולחנות פזורים כאן ברחבה, המוצלת בשל העצים מלמעלה. כל יום, בשעות אחר-הצהריים מגיעים לכאן כל הפועלים ועובדי העיר אורפה, לשחק דמקה, לשחות קפה ותה תחת העצים. יושבים ונהנים, ורק אז חוזרים לבתיהם. במלון מקומי סמוך, אליו עלינו, אנחנו מוצאים מרפסת יפה וגדולה עם גדר אבן, ממנה יש תצפית מאד יפה על "מבצר נמרוד" שקודם היינו בו, ועל שני העמודים המפורסמים של המבצר.

עיר המוקפת חומה

קשה להימלט מ מאפיין גסטרונומי הבולט כאן ובטורקיה כולה, הלא הם דוכני האבטיח שבכל פינה באורפה ובערים רבות בטורקיה. באורפה, אגב, מתקיים כל חודש ספטמבר תחרות מי מגדל את האבטיח הכי גדול. לא מזמן הצליח אחד לגדל אבטיח במשקל 50 קילו. אבטיחים כאן זולים מאד, וקנינו אחד ענק בשלושה שקלים בלבד. בהקשר הגסטרונומי,

המסורת שלהם גורסת כי הגחלים של האש הפכו לדגים והאש הפכה למים. ואכן, המים מתחתי מלאים בדגים, שכאן נחשבים ל"דגים קדושים". אבוי למי שינסה לדוג דג אחד בטעות, הוא בטח יזכה מהר מאד לגזר דין מוות. "הדגים הקדושים" עבים מאד, כולם התנפחו מאוכל שזורקים להם המאמינים והמבקרים. הם חיים במים הללו כבר מאות שנים. גם אנחנו עצמנו לא ויתרנו על החוויה והלכנו "להאכיל את הגחלים" לשעבר, שהם היום כאמור דגים קדושים. זרקנו מעט אוכל שקנינו בדוכן הסמוך, והדגים - קדושים או לא - עטו על זה בתיאבון רב. אחד הדגים שנגלו לעינינו, בניגוד גמור לשאר הדגים, היה דג בצבע צהוב. ההשערה שלנו הייתה שכנראה מדובר ב'גחל' שעוד לוחש מתקופתו של אברהם אבינו...

לא רחוק משם ישנו מסגד נוסף העונה לשם "צהלתי אויביג'מי". המקומיים טוענים שהמקום הזה היה בעבר בית-כנסת ששימש את יהודי אורפה. בימים עברו הייתה כאן קהילה של אלפי יהודים, קהילה שנעלמה כליל. הבודדים שנשארו מספר לי נהג מקומי, התאסלמו לפני כ-40 שנה. אותו מסגד, אגב, שימש בעבר גם כנסיה נוצרית, ושתי העובדות האמורות הן הסיבה לא רואים עליו צריח כמו על המסגדים האחרים באזור ובעולם המוסלמי כולו. המסגד, למעשה, נבנה על חורבות של בית-הכנסת שהיה כאן, כשהשטח הזה היה שייך לקהילה היהודית. לפי דברי המדריך שאיתי, בית הכנסת הזה היה קיים פה עד לפני כ-80

לוח מזל וברכה
זה הלוח הכי חזק במגזר החרדי !

- ✓ עשרות אלפים מצאו פרנסה
- ✓ עשרות אלפי דירות נמכרו ו/הושכרו
- ✓ עשרות אלפי משפחות יצאו לחופשה
- ✓ עשרות אלפי מכוניות החליפו ידיים

[illegible]

בשביל הצלחה מובטחת
התקשרו עכשיו 03-6162228

היחיד שנשאר בשלמותו מתוכם. שמו של השער הוא "שער עליכום".

לא נשארו מגדלים שלמים מתוך ה-187 האמורים, ויש רק אחד שנראה כמעט שלם המבצבץ לעינינו מהקצה השני של החומה. כמעט כל המגדלים שהיו כאן בעבר התפוררו, ורק שרידים מאותם מגדלים.

מתחת לחומה, ישנה באר. נכון, לא טעיתם. המקומיים גורסים כי זה בדיוק הבאר עליה נכתב בתורה "ויגש יעקב

הבאר של רחל

הנסיעה מסתיימת והנה אנחנו בשער האבן החרב למחצה שהוא הכניסה לחרן העתיקה. יש חומה באורך 4 קילומטרים המקיפה את חרן העתיקה. לאורך החומה המתפוררת ישנם 187 מגדלים, גם הם מתפוררים, ושער הכניסה לחרן הוא אחד מהשערים הבודדים, 4 במספר, שהיו כאן לאורך החומה והוא

גם כאן, אין תיירים בכלל. בשנים האחרונות הם נמנעים מלבוא בשל פעילות החיזבאללה הטורקי. החומה, שהייתה פעם מלאה במאות ואלפי תיירים ביום, פשוט ריקה כעת. אנחנו ממשיכים ועולים כעת למגדל הצפון-מזרחי של החומה המקיפה את העיר העתיקה. מהמגדל הזה יש תצפית יפה על נהר החידקל. נהר החידקל, שמוצאו מטורקיה, זורם מצפון לדרום ולבסוף נשפך ל'שאב אל נערב', כשהוא נפגש עם נהר הפרת בהמשך. סכסוכים רבים נוצרו בין טורקיה לעיראק וסוריה על רקע נהר החידקל ונהר הפרת, על זכות השימוש במים. הנהר עובר כאן באמצע העיר, אבל לצדדיו נוף די הררי ורק מעט ירוק.

מכאן, ממרומי המגדל, אנחנו רואים כיצד בכמה מגגות הבתים אנשים יושבים על מיטות שבגגות במזרונים מאולתרים. הסיבה לא ברורה, אולי בתוך הבית אף יותר חם מאשר בחוץ? ייתכן.

הטיפוס והעליה לחומות דיארבקיר מתבצעות באמצעות המדרגות שעולות לחומה, בערך בכל 30 מטרים. חלקן מתפוררות וחלקן בטוחות יותר, אבל רובן ככולן צרות מאד וקשות לטיפוס.

אחרי הטיפוס נפנינו לכמה דקות להשיב את נפשנו באכסניה המקומית. כמה, אתם שואלים? ובכן, באבטיח כמובן... זה מה שאכלנו כאן, בוקר, צהרים וערב.

אחרי שהשבנו את נפשנו, אנחנו מצטרפים שוב למדריך שלנו, חוסיין שמו, כדי להגיע לדובדבן של הביקור הנוכחי, העיר חרן המקראית שם חי אברהם אבינו. בדרך אנחנו עוברים ליד 'תעלת אורפה', שהיא תעלה באורך עשרות קילומטרים, היוצאת למעשה מיובל של נהר פרת, ובסופה מתאספת באגם "הפטור". מדובר בפרויקט גדול שביצעה ממשלת טורקיה. לתעלה הראשית כמה שלוחות של תעלות קטנות יותר, המשקות את שדות הכותנה שמכסות את האזור. למרות היותו של האזור הררי, המדינה הצליחה לגדל כאן גידולי כותנה ועוד, בשל התעלה האמורה. את הדרך מנעים לנו בינתיים חוסיין, בכמה שירים ערביים ובמוואל מסתלסל, שקשה שלא להצטרף אליו.

והמרגשת במיוחד, כמין מבנה אבן מעוגל. לפני המסורת המקומית של תושבי חרן, המבנה הזה הוא "אוהל שרה" בו גרו אברהם אבינו ושרה אמנו. הוד קדומים אופף את המקום, והמקומיים מתייחסים אליו בחרדת קודש של ממש. אנחנו נכנסים בזהירות ובכבוד אל המבנה, שכניסתו היא כעין שער מעוגל. המבנה העתיק בנוי מקש ובוכן, ולמרות זאת הוא חזק לא פחות מאשר בטון. תקרה מעניינת, והיא גבוהה ומתעגלת ובסופה חור הישר אל השמים המכניס אור למבנה. התרגשות רבה שוררת בנו, אולי זה באמת המקום בו דרו אברהם ושרה ■

הקדומה המקראית. המקומיים אספו אותם מכל מיני מקומות באזור והניחו אותם בחצרותיהם, לנוי. תושבי חרן של ימינו הם ערבים מוסלמים. הם קרובים למדי לגבול עם סוריה ועיראק, ובכלל, בכל בית האיסלאם מקבל ביטוי חזק, בדמות ציורים של העיר הקדושה למוסלמים מכה על הקירות ודברים דומים. אחד מהמקומיים מגיש לי תה טורקי, שהוא תה חזק מאד, ואנחנו פוצחים ביחד בשיר טורקי, כדי להרגיש אולי לכמה דקות אולי תושבים אמיתיים בחרן, העיר בה חיו אבותינו הקדושים. בסוס ועגלה מקומיים, אני מגיע אל התחנה הבאה,

ויגל את האבן מעל פי הבאר". זוהי לדבריהם הבאר שלידה רחל אמנו המתינה עם העדרים למישהו שיגלול האבן מפי הבאר, שהיה לבסוף יעקב אבינו. הבאר נקראת "ביר יעקב" בפי המקומיים, ומוכן שאנו מתרגשים לעמוד לידה.

ככלל, חרן (שאגב נקראת כך עד היום) היא אחת הערים המקראיות החשובות ביותר. כאן חיו לפי מסורות שונות אברהם אבינו ושאר האבות.

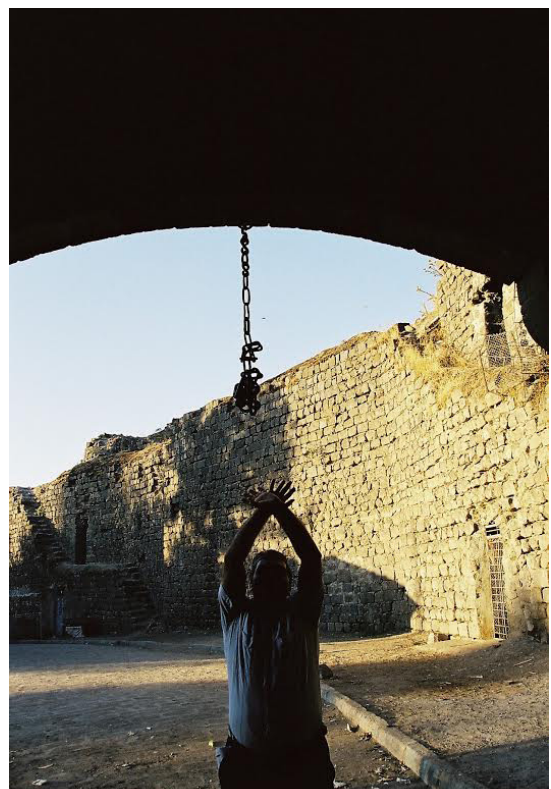
בחרן, נכנסו לבקר ב"מבצר חרן", מבצר שנבנה לפני יותר מאלף שנה, כשבעבר היו כאן 150 חדרים. זהו מבצר ענק עם 4 מגדלים מסביבו, וממנו ניתן להשקיף על הבתים המיוחדים מאד של הכפר. אלו בתים העשויים מבוכן. ומדוע? ובכן, האזור כאן הוא מאד מאד חם (ובחורף מאד מאד קר), ובתים מבוכן מבודדים היטב. אז בקיץ הבית מבוכן שומר מפני החום ובחורף מפני הקור. בעצמנו ראינו שתי נשים מקומיות כשהן מכינות בוך שהוא למעשה הטיט ממנו בונים את בתי הבוכן. הבתים נראים ממש מזמנו של אברהם אבינו, כביכול לא השתנה כלום מאז. מדהים.

ילד מקומי שאני פוגש, מסביר לי באנגלית מפתיעה שבפיו על המרחקים מכאן לעיראק ולסוריה השכנות. אני מספר לו ולחבריו שבאתי לכאן מאיראן, ושר להם שיר איראני טיפוסי, שהוא לא אחר מאשר "גם כי אלך" של קרליבך, והם מרוצים עד הגג.

גם כאן יש שטח ירוק ענק מסביב, שדות כותנה. גם אזור חרן הוא אזור מדברי ואין גשם, אך בשנים האחרונות טורקיה הובילה לכאן מים בתעלות מנהר פרת ובאמצעותן משקים את השדות, וכך יש ירוק בעיניים, מה שלא היה עד לפני מספר שנים.

כדי להרגיש את הדופק המקומי, נכנסתי אל אחד הבתים של משפחה מקומית בחרן. הבית בנוי כמובן כולו מקש ותבן. כלי המטבח הם כלים פרימיטיביים, ולידם ערימה גדולה של כריות. מה עניין הכריות? אחד מבני המשפחה לוקח אותי החוצה, מראה לי את החצר ובה מין ספסל אבן, ומסביר: פה אנחנו ישנים לילות רבים. בקיצור, בימים חמים מאד הם ישנים בחוץ, ולכן די ברור שהכריות צריכות להיות זמינות אל הדלת, כדי לברוח כמה שיותר מהר מהחום הכבד ששורר כאן בקיץ.

בחצרות חרן כולה פזורים הרבה שרידים מהתקופה

קבלת פנים לאדמו"ר מסאטמר בירושלים
צילומים: ארי ק.

הראש"ל הגר"י יוסף במסע חיזוק בניו יורק

לבקר בהיכלם

השבוע שחלף בחצרות גדולי ישראל

מזן הגר"ח קנייבסקי בעלייה לציון מזן בעל
ה'חזון איש' זיע"א לרגל יום ההילולא
צילום: דוד זר

האדמו"ר מבעלזא בביקור בקרית גת
צילום: אנשיל בעק

יומא דהילולא הראשון של הגר"ל מינצברג זצ"ל
בעל ה'בן מלך' ורבה של קהילת עדת ירושלים
המתמידים בראשות בנו מ"מ הגרב"מ מינצברג
צילום: קובי הר צבי

בעלייה לציון

בכי שגרם לישועה

שמע רבי יעקב את דברי החייט, וברוב ייאושו הסכים לדעתו. בשברון לבב הלך לקנות את הבד והורה להעבירו לחייטים, זהו מה שנקרא לטחון מים - הרהר הסוחר בעצבות, והלך לרחרח אחרי עסקות מוצלחות יותר.

כעבור שבועות מספר הושלמו המעילים, בראש מורד יצא רבי יעקב עם מטענו לשלחו אל המפקדה הצבאית.

עברו ימים ספורים, והנה מגיע מכתב בחותמת המלכות לביתו של יעקב. בלב רועד פותח הסוחר את המכתב לבו מנבא לא טובות.

במילים רשמיות נוקשות הודיעו לרבי יעקב, כי היות ומעל בעסקה בספקו לצבא מעילים שלא לפי המידה שהזמנה אצלו, עתיד הוא לעמוד בקרוב למשפט, בו יתן את הדין על גזילת רכוש הצבא המלכותי.

פיק ברכים אחזו לרבי יעקב. עיניו חשכו. אובד עצות עמד בזה בחללו של החדר, כאשר לפתע שמע קול פנימי זועק בקרבו: קום ברח! שמע! עומדים לאסור כל רגע!

הסוחר יצא בחפזה את הבית. הוא רץ לרציף במטרה לברוח מהר ככל האפשר מן העיירה - אך לאן יכרח??

"רבונו של עולם!" - דובב רבי יעקב בשפתים חרבות - הוציאני מן המיצר!"

סע לשינווה - פילחה בו מחשבה - הצדיק רבי יחזקאל עוזר לכל הפונים אליו.

רבי יעקב מיהר לקנות כרטיס לרכבת, הנוסעת לשינווה. רבע שעה צריך היה לחכות רבע שעה, שדמתה בעיניו לנצח.

"מדוע כה רטוב כרטיסך?" - שאל הכרטיסן את רבי יעקב. רבי יעקב התגמגם. מה יספר לו? כי ידי רועדות ומזיעות מרוב פחד, חיל ורעדה?

הודו לה' כי טוב! הרכבת יצאה כבר לדרכה! הוא בלש בעיניו בכל הזויות, כדי להשקיט את דמיונו המגורה והמפחד, בו צייר לו בלשים ושוטרים, המתחבאים בפניה אי שם באחד הקרונות, ואשר אחד מהם יוצא לפתע לשים אזיקים על ידיו...

כאשר הגיע רב יעקב לשינווה, כבר היתה השעה מאוחרת למדי. על אף עייפותו מן המאמץ והמתח הלא רגילים, מיהר רבי יעקב לביתו של הרבי. אולם הקבלה כבר ריקן היה, בשעה זו כבר לא באו אנשים להטריד את הרבי.

רבי יעקב דפק על הדלת, שנקרתה לפניו. יצא אליו הגבאי והביט בו ברחמנות - יהודי כה רצון ושבור שעגולים שחורים מקיפים את עיניו ועיניו מרטטות.

שאל הגבאי את הסוחר למבוקשו, והלה תחת להשיב תשובה פרץ בבכי. הבין הגבאי, כי בצרה גדולה האיש והחל להרגיעו: "אסור ליהודי לאבד את בטחונו אף לרגע!"

עצר רבי יעקב את בכיו, נפש רגע וסיפר לגבאי, מה הביאו הלום. נכנס הגבאי אל הרבי, השתהה מעט ושב אל רבי יעקב.

"הרבי אמר" - דיבר הגבאי - "כי תשאר מספר ימים בשינווה, אחר כך נראה מה לעשות הלאה..."

רצה רבי יעקב להוסיף מילה, להסביר ביתר פרטות את חומר הענין - ברם הגבאי חיך אליו בחיבה: "הרבי שמע היטב את הכל; אם הוא ציוה עליך להשאר בשינווה, משמע שמע היטב את הענין, רבי יהודי! אל לך לדאוג! בטח בה' והכל יבוא על מקומו בשלום!" עזב רבי יעקב את ביתו של הרבי ופנה לילך לבית המדרש המקומי. למרות עייפותו הדיר שינה מעיניו ושיקע עצמו בתפילה ותחנונים לפני המקום.

ימים אחדים ישב רבי יעקב בשינווה. בימים אלו ישב בבית המדרש, ופיו לא פסק מתפילה ושיוועה. באחד הימים, בישבו כדרכו בבית המדרש, הגיע משמש מבית הרבי והזמין את רבי יעקב לבוא עמו. בלב רגש הלך רבי יעקב עם המשמש.

הרבי דיבר עמו קצרות: עליו לנסוע תיכף ומיד לוינה, שם עליו להתעניין מיהו הגנרל, המטפל בעניינו. כאשר יורדע לו

ולספר לרבי את אשר בירר. הוא נדחק בין הנאספים והתייצב שנית לפני הרבי, שם סיפר את כל אשר ראו עיניו ושמעו אזניו.

הקהל סביב עמד משתומם. שום איש לא ירד לעומק הענין מה לו לרבי ולבכיו של הנער הנוצרי?...

אך בעוד כולם עומדים ותמהים, ביקש הרבי מן הסוחר, שימהר אל הילד ויתן לו סכום כסף, שיספיק עבורו להוצאות נסיעה וציידה לדרך.

הסוחר - עדיין נרגש מכל הסיפור - אץ למלאות את פקודת הרבי.

"השיג" עדיין ישב על האבן וחיכה בקוצר רוח לאיש, שהתעניין בו מקודם, כי הלא מאז הבוקר לא ניגשה אליו שום בריה לשאול אותו לסיבת בכיו...

הסוחר התקרב אל הנער, ובידיו החזיק כריכים ובקבוק משקה. פני הנער אורו. בביישנות נטל את המזונות מיד הסוחר...

"תודה לך! תודה לך!" - מלמל - "משעות הבוקר המוקדמות עדיין לא בא שום אוכל לפי אמנם רעב אני וצמא לאין שיעור..."

"היכן הנך מתגורר?" שאל הסוחר את הילד. הלה נקב בשם עירו. הסוחר לא התמהמה וניגש לקנות כרטיס נסיעה למקום יעדו של הילד.

רק כאשר ראה אותו ישוב שלו ושבע רצון ברכבת המתאימה, ובידו צרור כסף קטן "לכל צרה שלא תבוא", נפרד ממנו הסוחר והלך לדרכו, בעוד שה"שיג" מחיך אליו בחלפו את טור שיניו המבריקות ובנפנופו לעברו בידיו לשלום בחיבה ובשמחה...

חלפו חדשים מספר. הצבא האוסטרי זקוק היה למעילי חורף עבור החיילים.

הסוחר שלנו, שידע כי בעסקים עם הצבא אפשר להרוויח יפה יפה מה עוד שמידי פעם הציע את עצמו לספק לצבא את הצטרכויותיו, החליט להציע את מועמדותו במכרז על המעילים.

הצעתו היתה הזולה ביותר והתקבלה על לבו של המפקד. הסוחר היהודי רבי יעקב, הוזמן למשרדו של המפקד, ושם נערך החוזה בין שני הצדדים. במסמך צויין מספר המעילים, צבעם ומדויותיהם השונות. שני הצדדים חתמו על המסמך, ורבי יעקב אץ לדרכו להתחיל בעבודתו.

ראשית כל בא הסוחר בדברים עם סוחריו בדים, ולאחר שבחר בכד המתאים, פנה לדבר עם חייטים מעולים, העושים מלאכתם באמונה.

לאחר שרבי יעקב סיכם את סכום הוצאות קניית הבד בנוסף לדמי עמלת החייטים התברר לו לתדהמתו, כי נפל לעיסקה לא טובה לא רק שלא ירוויח אפילו אגורה שחוקה, אלא שיהא עליו להוסיף עבור המעילים את כל רכושו, שצבר במשך שנים רבות...

אין זה קרה, שכה נפל בפח? מדוע מיהר כה להציע את הצעתו הזולה? מה טיפש היה, כשחשב שמישהו אחר יחטוף לו את העסק מבין ידיו, ו"האוצר" ישמט מבין אצבעותיו! הנה אסון זה הביא על עצמו בפזיזותו ובחוסר בטחונו בה' יתברך, כי כל מה שמקצב עבור האדם, אין אדם אחר זולתו יכול לנגוע בו...

זיעה קרה שטפה את גופו. אולי לנסות לקנות בד אחר, יותר פשוט?... לפנות אל חייטים זולים יותר?... שטויות! הצבא האוסטרי, צבא הקיסר, לבוש בגדים טובים...

המפקדים מבינים היטב בכד טוב ובעבודה מדויקת. עלול הוא לשלם ביוקר, אם ינסה לגרוע מן הטיב... אך מה עושים בכל זאת???

החייט הראשי, שראה בעצבונו של הספק, בא לקראתו בהצעה: לפי דעתי העסק אינו אבוד לגמרי, אפשר לקצר מעט באורך המעיל, ובכך ירוויח מעט; ודאי שלא ירוויח על ידי כך הון, ברם על ידי כך לפחות לא יפסיד...

צפירת הרכבת, שנשמעה היטב בישרה את בואה הקרוב, עוררה גלי התרגשות בקרב המון הנאספים ברציף.

לא גדולה היתה העירה, אך מאוכלסת ביהודים יראים ותמימים, בתלמידי חכמים, בחסידים ובסתם "עמך", העוסקים באומנויות ובמשלחי יד שונים.

ההודעה, כי הרבי יחזקאל משינווה, עומד לבקר בעיירה, נתקבלה בשמחה ובהתרגשות אצל כל התושבים.

מבעוד יום סגרו בעלי מלאכה את עסקיהם, סוחרים עזבו את מסחרם, שלא לדבר על חסידי שינווה, שהתלבשו אותו יום בגדי יום טוב ויצאו בריגשה אל רציף הרכבת כדי לקבל פני רבם.

הרציף געש והמה מתושבי העיירה, שיצאו בהמוניהם לקראת הרבי משינווה מנער וזקן טף ונשים התאספו כאן לחזות בבואו של הצדיק.

כאשר נשמעו צפירות הרכבת, פרצה תרועת שמחה מפי ההמון. עד מהרה נראתה הרכבת המתנוודת, נוסעת בכבודות על המסילה ונושפת ושוורקת כקנה באה בימים. הגונחת מרוב מאמץ.

הנה עצרה הרכבת, הכרטיסן פתח לרווחה את הדלת, והקהל הסתער לעבר הרבי.

אם כי גדול היה הלחץ מנשוא, הסתדרו שני טורים ישרים לפני הרבי לקבל שלום בסדר ובדרך ארץ. אחד אחד נגשו הנאספים בראש מורכן ובפנים קורנות ליטול שלום.

בין הנדחקים לקבל שלום היה גם אחד הסוחרים שבעיירה. הלה לא נמנה עם חסידי שינווה, אך, כאמור, יצא לקבל את פני הרבי כפי שכל התושבים יצאו לקראתו.

כאשר עמד אותו סוחר לפני הצדיק, הישיר בו הרבי את עיניו ואמר: "האם אינך שומע קול בכי, הבוקע מאי שם, מאחת הזויות של הרציף?"

הסוחר הופתע מאוד משאלת הרבי. כה מבולבל היה, שלא חשב אפילו מדוע שואל הרבי שאלה זו אותו דוקא ובכלל לאיזה קול בכי הוא מתכוון.

הסוחר חידד את אזניו להקשיב היטב, ולפתע מבעד לכל הרעש והשאון קלטו אזניו יבבות, גניחות וקול בכי קטוע, "גש מיד אל הכיוון, ממנו בוקע הקול וברר את סיבתו!" - ציוה הרבי. הסוחר, מופתע עדיין, ואינו מבין, פילס לו מיד דרך בתוך

הקהל הנדחק כדי לקיים את מצות הרבי. קשה היה לאתר את הכיוון, ממנו בוקעת הבכיה, ברם הסוחר הביט כה וכה, הקשיב היטב, עד שהגיע לאחת הפינות הנדחות של הרציף.

על גבי אבן ישב נער כבן שתים עשרה, פניו לטות היו בידיו, ומדי פעם התפרצו מפיו יבבות וגניחות. הסוחר הביט בילד שלפניו: שערותיו בהירות, לבושו הדר, עושה רושם, כי הינו בנו של אחד הנוצרים האמידים.

תוך כדי בוחנו את הילד הבוכה נזכר הסוחר, כי בפקודת הרבי הגיע הנה, ועליו לברר את סיבת הבכי.

"מדוע הנך בוכה?" - פנה הסוחר רכות אל הילד. הלה התרעד. כה שקוע היה בעצמו, עד שהקול החיצוני הבהילו. הוא הוריד את שתי ידיו מפניו והביט אל הדובר אליו. הסוחר שינה את שאלתו.

"אך!" - השיב הילד תוך התייפחות - "הבוקר הגעתי עם אבי לעיירה. היתה צפיפות גדולה בצריף. אבי ירד לפני מן הרכבת בעוד שאני נעצתי קמעה להביט במעשי מנהל הקטר, כאשר ספקתי את סקרנותי, דילגתי בזריזות לחפש אחר אבי, אך לצערי לא מצאתיו... אבא נעלם, כאילו בלעו האדמה, ואני הנני זר פה, איני יודע לאן לפנות. אילו כסף היה בידי, אזי הייתי קונה כרטיס וחוזר לביתי, ברם אבי לא השאיר בידי מאומה..."

הסוחר הקשיב לסיפורו של ה"שיג", ולאחר שסיים, ביקש ממנו להתמתן מספר דקות. קודם כל רצה לקיים את שליחותו

דברי הרבי אמנם
תמוהים היו בעיניו
של הסוחר, ברם
בהיותו מאמין
גדול ברבי, קיבל
דבריו בלא פקפוק,
ובתפילה על שפתיו
הכין עצמו מיד
למסע. ידידים
ומכרים טובים
היו לו לרבי יעקב
בוניה, ובעזרתם
התברר לו במהרה,
מי מטפל בעניינו,
ברם עם היוודע
לו הדבר נחל מפח
נפש ידידיו רמזו לו,
כי אותו גנרל ידוע
כאדם קשה עורף,
תקיף ומלא יוהרה.
אינו מצטיין באהבת
ישראל יתירה

הצבא האוסטרי

רצון לפתוח לפניו את הלב ולבקש ממנו רחמים.
ברם תיאודור בנו לא שעה לדברי אביו.
"איזו הלצה, אבא?!" - דיבר נעלב - "הכר נא את מצילי ואיש חסדי -
אותו יהודי טוב לב, שקנה לי כרטיס לשוב הביתה".
החומרה סרה מעל פניו של הגנרל, נדמה היה לו לרבי יעקב, כי חיוך
קל מרפרף על שפתיו הדקות.
"אהה!" - המהם הגנרל "זה משהוא אחר!"
הוא הושיט את ידו לרבי יעקב וביקש ממנו לאשר את דברי בנו. רבי
יעקב השיב במנוד ראש צנוע.
עתה צעד רבי יעקב מאושש ובלב מלא בטחון. במו עיניו חזה בישועת
ה', הזולגת עליו טיפין טיפין.
הגנרל הזמינו לחדר נאה ומרווח וכיכדו לשבת בכורסא מפוארת.
"תיאודור!" - פנה אל בנו - "גש וצוה להכניס תקרובת!"
הנער התחייך אל רבי יעקב בחיבה ויצא מן החדר.
"סלח נא לי" - פנה הגנרל אל היהודי - "על אשר לא קיבלת עדיין את
כספך בחזרה, מרוב התרגשות שכח בני את כתבתך..."
רבי יעקב החווה בידו והוסיף, כי אין לו שום חפץ בקבלת החוב וכי
העזרה שהגיש לבנו חביבו, יקרה לו מכל תשלומים.
הגנרל השתקע לרגע במחשבותיו ולפתע שאל: "תמהני, כיצד זה שמעת
את בכיו של בני? הלא סיפר לי, כי שעות ארוכות ישב ובכה, ואיש לא ניגש
אליו, איך זה קרה שהבחנת בו?"
"מה הביאך עתה לסביבתנו?" - שאל שוב הגנרל.
עתה סיפר רבי יעקב לגנרל את השתלשלות העניינים בהוסיפו כי גם
לוינה נסע בעצתו של אותו צדיק משינווה, שיעץ לו להיפגש עם הגנרל
ולספר לו דברים כהווייתם.
שמע הגנרל את הסיפור, הרהר ואמר: "דומני, כי עד עתה מסורבלים
מדי המעילים, שלבשו אנשי הצבא. הגיעה העת לתקן את הדברים. אודה
ואומר, כי למעשה צריכים אנו לכתחילה להזמין עבור הצבא מעילים
במידות שספקת, ואם כך הדבר - הרי שלא מעלת בעבודתך; להיפך!
גרמת לדבר טוב!..."
רבי יעקב הביט מופתע בפני הגנרל, שליטף קלות את לחיו של בנו יחידו,
שישב על גבי מסעד כורסת אביו.
"מה דעתך, תיאודור?" - פנה הגנרל אל בנו - "צריך לשלם לו לבעל
טובתך..."
ודאי, אבא! ודאי! - השיב הנער בשמחה.

רבי יעקב נסע לביתו שמח וטוב לב. במשך כל זמן הנסיעה לא פסק
מלהרהר בהתרחשויות המופלאות, שהתרחשו עמו מוינה נסע הישר לשינווה
להודות לו לצדיק על "עצותיו המופלאות".
כאשר הגיע לביתו, כבר מצא הודעה, המבשרת לו, כי בית המשפט
הצבאי מבטל את התביעה, ולפי הנתונים המתקבלים יזוכה בעוד מספר
ימים בסכום זה וזה על חשבון המעילים הטובים, שסיפק לצבא.
רבי יעקב שמט את המכתב מידו. דמעות אושר ויהודה להקדוש ברוך
הוא נקו בעיניו.

הדבר, עליו לסור לביתו של אותו גנרל ולספר את האמת לאמיתה. היות כי
ידע שיפסיד כל רכושו בעסקה הלא מוצלחת, החליט לקצר במידת המעילים
כדי שלא להינזק לכל הפחות, שלא לדבר כבר על רווחים.
דברי הרבי אמנם תמוהים היו בעיניו של הסוחר, ברם בהיותו מאמין
גדול ברבי, קיבל דבריו בלא פקפוק, ובתפילה על שפתיו הכין עצמו מיד
למסע. ידידים ומכרים טובים היו לו לרבי יעקב בוינה, ובעזרתם התברר לו
במהרה, מי מטפל בעניינו, ברם עם היוודע לו הדבר נחל מפח נפש ידידיו
רמזו לו, כי אותו גנרל ידוע כאדם קשה עורף, תקיף ומלא יוהרה. בנוסף
ל"מעלותיו" אינו מצטיין באהבת ישראל יתירה.
שמע הסוחר את רמזי ידידיו, ואבן כבדה התרבעה על ליבו. איככה יעז
לגשת אל גנרל רם מעלה, רשע וגאותן, ולבקש אצלו רחמים על ה"פושע"
וה"גזלן", ש"עשק" את הצבא המלכותי? ...!
ברם דברי הרבי עמדו חיים לנגד עיניו. הוא האמין בכל לבו, כי למרות
שבדרך הטבע אינו נראה כאן פתח לישועה, הרי שרבות הדרכים, בהן יכול
הקדוש ברוך הוא לעזור לבן אדם, הרי אלו רק נסיונות כדי לנסות בהם את
האדם לראות היאך עומד הוא בפניהם, ועד היכן מגיע בטחונו בה' יתברך.
במחשבות אלו פנה רבי יעקב לילך לביתו של הגנרל. טירתו הגדולה
של הגנרל מוקפת היתה בחומה גבוהה, ושושנים פורחות משתרגות על
מעקותיה. בלב רגש עמד רבי יעקב לפני שער הברזל הכבד, המפותח
ורקוע בפתוחים אומנותיים. הוא משך במצילה בידיים רוטטות, שנשמעו
לו בקושי, ועצר נשימתו בחרדה ממתין לבאות.
השוער, שפתח לפניו את השער, התבונן בו רגע, אך במקום לפצות פיו
ולשאלו למבוקשתו פרץ בצחוק רועם.
היהודון העלוב והנפחד בידח את לבבו של השוער. קול צחוקו של
השוער עורר את התעניינותו של מישוה, ששהה בפנים הגן. הלה הגיע
בדילוג אל השער ושאל בקול צרחני את השוער לפשר צחוקו.
רבי יעקב התבונן בנער שפנה אל השוער, ומשום מה נדמה היה לו, כי
הנו מכירו.
"היהודי הזה גרם לי לצחוק, תיאודור חביבי". - הורה השוער באצבעו
על רבי יעקב, שעמד סמוך ונרגש מעברו השני של השער.
הנער העיף מבט מהיר ביהודי הלזה ולפתע החוויר. הוא החדיר את
מבטיו ברבי יעקב דומם, ולפתע דילג לעברו, ותוך שהוא מושיט לו שתי
כפותיו, הצטוו נרגש: "אתה הוא זה! אתה! אתה! נכון שאתה הוא זה שקנית
לי כרטיס הביתה, כאשר נפרדתי מאבי?..."
התרגשותו של רבי יעקב לא ידעה גבולות. בקושי הצליח להנהן בראשו
כדי לאמת את דברי הנער.
ובעוד השוער מביט בהשתאות במראה שלפניו, משך הנער אחריו את
היהודי תוך שהוא מלהג בקולי קולות: "בוא נא, אדם יקר! כמה התאוותי
להציגך לפני אבי! כמה ישמח אבי להכיר אדם אציל שכמוך, שהתפנה
מכל עסקיו כדי לסייע לי לשוב לביתי. הזוכר אתה את הכריכים והמתקים,
שקנית עבורי? יתכן ששכחת, אך אני זוכר זאת יפה יפה..."
צווחותיו הנרגשות של הנער הוציאו את הגנרל מביתו. בפתח הבית פגש
בבנו ה"מוביל" עמו יהודי נרגש ומיוזע.
"מה ההלצה הזאת, תיאודור?" - נזף בו הגנרל בחומרה.
רבי יעקב בציץ מן הצד והבחין באדם קישח למראה, שאינו מעורר כל

איך תיגמלו מסוכר ומפחמימות בעצמכם?

אם אתם מכורים למתוק, למאפים ולפסטרות הכתבה הזו בשבילכם • צוות מכון אברהמסון לגמילה מהתמכרויות מגיש עבורכם כמה טיפים לגמילה עצמית מסוכרים ומפחמימות

סוכר ופחמימות ממכרות מעודדים הפרשה של הורמון ההגנה וההרגשה הטובה, דופמין. אנחנו מפתחים התמכרות לפחמימות ולסוכר מגיל צעיר, כי הם מסבים לנו עונג. ובדיוק כמו שקורה עם כל חומר ממכר אחר, אנחנו פועלים לשחזור ההרגשה הטובה וצורכים עוד ועוד. לעיתים אנחנו בכלל לא יודעים שאנחנו צורכים סוכר! הסוכר, תאמינו או לא, נחבא, כמעט בכל מזון מתועש, "נאיבי" ככל שיהיה, למשל בקורנפלקס, בתבלינים, בנקניקים, בחרדל, בקטשופ, בחלב סויה, בקרקרים, במעדני חלב, ברטבים ועוד.

בצריכה רבה של לסוכר ופחמימות ממכרות, השמנת יתר אינה הבעיה היחידה שלנו, גם לא החמורה ביותר. מחלות כמו סוכרת, יתר לחץ דם, מחלות דלקתיות כרוניות, שומנים גבוהים בדם וכבד שומני. קחו גם בחשבון שהסוכר מאיץ הזדקנות, משפיע על מראה העור ומשמש מזון להתפתחות תאים סרטניים.

לבריאות טובה יותר ולהתמודדות עם החגים הבאים שיבואו עלינו לטובה, מומלץ להיגמל באופן מוחלט מפחמימות ממכרות וסוכר. אז איך עושים את זה? ביקשנו מצוות התמיכה של מכון אברהמסון לגמילה מהתמכרויות טיפים להצלחה בגמילה.

למה כדאי לי להיגמל מסוכר?

הרכיבו רשימה עם כל הסיבות החשובות לכך שאתם בוחרים להיגמל מסוכרים ומפחמימות ממכרות כמו שיפור הבריאות, משקל, עייפות, כאבים, לבוש, ועוד. מומלץ לשים את הרשימה במקום בולט - על המקרר, המחסב, צג הטלפון הנייד, המראה במקלחת או ליד המיטה.

הכינו לעצמכם "בית תומך"

כמו בכל גמילה, לא מומלץ להשאיר פיתויים בבית. התחילו בארגון מחדש של המזווה והמקרר. התמקדו במה שאפשר להכניס הביתה ולא במה שאי אפשר. למשל: עוף, דגים, טונה, בשרים, ביצים, מוצרי חלב, טופו, ירקות ופירות, קטניות כמו: גרגרי חומוס, עדשים, שעועית, אפונה, פול, מש, שעועית אזוקי, פולי סויה. דגנים כמו: קינואה, כוסמת, דוחן, שיבולת שועל, גריסים, אורז מלא, טחינה, זיתים, שמן זית, שקדים, אגוזים, גרעיני דלעת, גרעיני חמניה, זרעי פשתן, זרעי שומשום ועוד. לא מכניסים הביתה כל מה שיש בו סוכר ופחמימות ממכרות שמכילים קמח חיטה וסוכר. את הפינוקים לילדים, ש"אסור" לכם, השתדלו לרכוש מחוץ לקניות השבועיות. למשל לקנות במכולת על פי ביקוש.

חפשו מקורות השראה

קבלו השראה ותמיכה מאנשים שעשו זאת והצליחו להיגמל על אף הנאתם הרבה

להרגלים החדשים שבחרתם לאמץ. עם זאת אנחנו שמחים לגלות שכמעט בכל מסעדה שמכבדת את עצמה יש מאכלים ללא פחמימות ממכרות וסוכר.

איך נהנים ממתוק בריא?

יש שפע של מזונות, מאכלים וקינוחים מתוקים, לא מעובדים, נטולי פחמימות ממכרות, לדוגמא: פירות, דבש, סילאן, עוגיות שיבולת שועל ואגוזים, עוגות גבינה ללא סוכר, אגוזים, חמוציות ללא סוכר, אגבה, לחם ללא גלוטן, סקני פסטה, ירקות חתוכים כתחליף לחטיפים ועוד. אצל חלקנו הבישול הבריא הוא עולם חדש לחלוטין. מומלץ לאתר מתכונים בריאים לבישול בריא עם דגנים ופחמימות מורכבות ללא סוכר, ולהתחיל לחקור, לטעום ולהעריך את מה שהטבע, במלוא הדרו, נותן לנו.

הקפידו לקרוא את תעודת הזהות של המזון

כל מזון ארוז כולל תווית מזון, על פי חוק, המשמשת "תעודת זהות" של המוצר. התווית כוללת פרטים כמו פרטי היצרן, תכולת המוצר, רשימת רכיבים, ערכים תזונתיים, תאריך ייצור ותפוגה, ועוד. הקפידו לקרוא את רשימת הרכיבים. הרכיבים מופיעים בסדר יורד על פי כמות, כלומר, המרכיב שכמותו גדולה ביותר יופיע ראשון, והמרכיב שכמותו הקטנה ביותר יופיע אחרון. לדוגמה, אם במשקה תפוזים טבעי מופיע סוכר לבן במקום הראשון (לפני תפוזים), משמע שכמות הסוכר גבוהה מכמות התפוזים.

תמיכה

אל תישארו לבד בתהליך. בני האדם הם יצורים חברתיים, ובמצבים לא פשוטים אנחנו זקוקים לתמיכה, לחיזוקים ולחיבוקים מחברים, משפחה, או גורם מקצועי שייטיע בריסון הדחף לאכול סוכר ופחמימות ממכרות.

ממתקים וממאפים. הקיפו את עצמכם במעודדים ובתומכים: לרוב קל יותר לקבל השראה מאנשים קרובים, כמו בני משפחה, חברים, שכנים. ואם בכל זאת תתקשו לערוך שינוי בעצמכם, בקשו עזרה מגורמים מקצועיים שיעזרו לכם להגשים את חלומכם ולהיפטר מהדחף הבלתי נשלט לסוכר ולפחמימות ממכרות.

תכנון תפריט יומי

מומלץ לתכנן מראש תפריט יומי של ארוחות על מנת ליצור שגרה חדשה ובריאה. הכינו תכנית ל-5 ארוחות ביום: בוקר, עשר, צהריים, ארבע ובערב לפחות 3-4 שעות לפני השינה. בארוחות עשר וארבע כדאי לאכול ארוחה קטנה על בסיס פחמימות כדי לספק לגוף את הסוכר האמיתי והבריא לו הוא זקוק לצורך אנרגיה. 3-4 אגוזים ופרי נחשבים לארוחה פחמימית.

בדקו את עצמכם: רעבים או צמאים?

מחקרים רחבים שנערכו בעבר מצאו כי מים, כמו סיבים וחלבונים משפיעים על תחושת שובע. פתיחה של ארוחה עם שתיית מים תסייע בוויסות כמות המזון שצורכים. חשוב לדעת, שהאזורים במוח שמשפיעים על תחושות הרעב והצמא צמודים זה לזה. לכן, בין הארוחות תחושת רעב היא למעשה תחושת צמא, ושתיית כוס מים תעביר את התחושה. מומלץ לשתות כ-12 כוסות מים, ולהקפיד לשתות כוס מים כחצי שעה לפני ארוחה.

אל תצאו רעבים מהבית!

מתארחים, יוצאים לאירוע או לטיול? הקפידו לאכול לפני מזונות משביעים ובריאיים - דגים, קטניות, עוף. בכל מצב מומלץ להצטייד בחטיפים בריאים בהתאם או בתבשיל. לא בכל מקום תמצאו מאכלים שיתאימו

קצרים

התמודדות עם קשיי הירדמות ושינה בגיל השלישי בעונת החורף

שינה מהווה מרכיב בעל חשיבות ותרומה רבה לתפקוד תקין של הגוף והמוח. השינה חיונית להתנהלות נכונה של האדם. הפרעת שינה פוגעת באופן משמעותי ביותר באורח ובאיכות החיים ומשפיעה על מגוון רחב של תחומי החיים. ד"ר נצר חירם מומחה לרפואת משפחה 'מכבי שירותי בריאות' בשיתוף מזרני פולירון, קיבוץ זיקים, מציעים מספר דרכים שיהפכו את השינה בחורף לידידותית יותר בגיל השלישי.

בכל גיל חייב אדם לישון ולתת לגוף ולמוח זמן מנוחה ומרגוע. בגיל השלישי, החשיבות של שינה טובה ואיכותית היא בעלת ערך עליון. מחקרים מראים שמבוגרים ישנים פחות וכמחציתם סובלים מהפרעות שינה המתבטאות בקשיי הירדמות, שינה שטחית, יקיצה מוקדמת, מחזורי שינה קצרים וישנוניות לאורך היום.

החורף מעמיק את בעיות השינה בגיל השלישי ומעורר קשיים פיזיים ונפשיים. בגיל השלישי סובלים משחיקה ושינויים ניווניים של המפרקים. שינויים אלה גורמים כאבי מפרקים ונוקשות בתנועה. בתנאי מזג אוויר קר עשויים כאבי המפרקים והנוקשות להחמיר. כאבים כרוניים מסוג זה לרוב מחמירים בשעות הלילה ופוגעים באיכות השינה.

בחורף אנו חווים פחות שעות שמש. החשכה המוקדמת ומיעוט האור מגבירים את תחושת הדכדוך בכלל ובגיל השלישי באופן בולט. ההשערה המקובלת היא שהגורם לדיכאון חורף הוא עליה ברמת המלטונין, הורמון האחראי בין היתר לבקרה על זמני שינה וערות. החשיפה המוגבלת לאור יומי החורף הקצרים והסגריים גורמת לעליה ביצור המלטונין, שגורמת לדיכאון חורף. בעוד שהסיכוי של האוכלוסייה הכללית ללקות בדיכאון הוא 20%, עד 50% מבני הגיל השלישי סובלים מסימפטומים דיכאוניים בעוצמה קלה וכן 4% מהם סובלים מדיכאון קליני מלא. דיכאון חורף בגיל השלישי בא לידי ביטוי בעייפות, דוודי שינה, איכות שינה ירודה ותסמינים נוספים.

כיצד ניתן לטפל ולסייע למבוגרים להתמודד עם קשיי השינה בחורף ולישון שינה חמימה ונעימה? להלן מספר דרכים שיהפכו את השינה בחורף לידידותית יותר בגיל השלישי:

הערכות לחורף חם

אחד הסימפטומים הבולטים עליהם מדווחים בגיל השלישי הוא כאבי מפרקים ושרירים. הטמפרטורות הנמוכות בחורף עשויות להגביר כאבים קיימים ולפגוע באיכות השינה. מומלץ להקפיד על חום גוף תקין בימים הקרים, במיוחד במפרקים החשופים. חשוב ללבוש בגדים שישמרו על חום הגוף, להקפיד על חימום סביבת המגורים לטמפרטורה קבועה בחדר של כ-20 מעלות ולא פחות. בנוסף, יש להקפיד על פעילות גופנית, אפילו מינימלית, שכן התנועה עצמה משפרת את זרימת הדם ותורמת לתחושה הטובה ומפחיתה את כאבי המפרקים. פעילות גופנית מסוימת לשיפור מצב הרוח ומפחיתה סיכון ולסייע ברצף ואיכות השינה.

תמיכה וחברה

העונה הגשומה והקרה עשויה לגרום דכדוך ומצב רוח ירוד בגיל השלישי. כיון שהפעילות מחוץ לבית מוגבלת, מומלץ להגביר את תדירות ביקורי המשפחה והחברים בחורף כדי למנוע תחושת בדידות ולשמור על מצב רוח טוב. אפשר ליזום פעילות חברתית כגון הרצאות וארוחות משפחתיות. מומלץ לוודא שבני הגיל השלישי מקפידים על נטילת התרופות הקרובות, אוכלים בצורה מסודרת ושוהים בסביבה חמימה, מאוררת ובטוחה.

טיפול תרופתי ופסיכולוגי

הרפואה מציעה מגוון פתרונות תרופתיים הכוללים כדורי שינה ותרופות שונות להרגעה והקלה על מצבים פיזיים ונפשיים שונים אשר משליכים על איכות השינה בחורף. הטיפול התרופתי מצריך מעקב בידי רופא מומחה ומומלץ אף לפנות למעבדות שינה בה ניתן לעקוב אחר מחזורי השינה ולבצע ניתוח של הנתונים על מנת לאבחן את הגורמים לבעיה ואת ביטויים. מלבד הטיפול התרופתי והפיזי, ניתן ואף מומלץ לשלב טיפול פסיכולוגי והתנהגותי אשר מלמד את בני הגיל השלישי טכניקות של הרפיה ומקל על מצבם הנפשי, כאשר שקט נפשי ידוע כחשוב ביותר לשינה עמוקה וטובה.

מימוש התכלית

◀ "על מה הוא בזבז? סמכתי עליו ועכשיו - תראי מה", אמונה קומצת את אגרופיה בזעם. "חוסר הידע שלי והתנהלות לקויה גרמו לי לשלם כסף רב לחינם". אמונה מבקשת ללמוד ולתקן את הטעויות שעשתה כשניצבה המשולש של עמלות-הלוואות-ריביות. "למען האמת, לא רציתי לנהל את הכסף ואפילו לא לדעת", היא אומרת בכעס ואני רואה איך כעסה של אמונה על כל העולם ואשתו מתקזז עכשיו לאשתו של בעלה, כלומר היא עצמה!

סיפור הכסף שלנו מתחיל בפרשת חיי שרה. בפעם הראשונה - ברכישה המוצלחת של מערת המכפלה מידי עפרון החתי. אברהם אבינו שביצע את הרכישה ביטא את רצון ה' להעביר את משימת תיקון העולם מהאנושות כולה לעם ישראל.

המשימה הזו מטילה אחריות כבדה על שכמנו והופכת אותנו למורי דרך עבור העולם כולו.

ובפעם השנייה שבה מספרת התורה את סיפור הכסף שלנו, הוא מתחבר לשידוך הראשון בתורה. כאשר אברהם שולח את אליעזר למצוא אשה ליצחק בנו הוא מעניק לו את כל רכושו בשטר, שאותו יעניק למשפחת הכלה, כדי שידעו שהחתן המיועד הוא עשיר גדול.

מדוע "בזבז" אברהם את כל רכושו? אברהם, שהיה האדם העשיר בתבל, העניק את כל רכושו ליצחק בנו, האם לא מספיק לתת לו חלק ולהותיר לעצמו סכום שימשש לו לפרנסה בימי זקנותו?

התשובה נמצאת בתפיסת הנישואים של אברהם. אברהם אבינו מודע לתפקיד

המוטל על יצחק, ולכן הוא רותם או תורם את כל רכושו - כדי למלא את שליחותו ולהתחיל את השושלת שהחיבור שלה בחתונה הראשונה.

אברהם נתן את כל אשר לו כי ידע שנישואי יצחק הם הדבר החשוב ביותר שעם ישראל והעולם כולו תלויים בקיומו. כל מהותו של אברהם וכל רכושו באו עבור הנישואים האלה, שהיו נקודת החיבור של התהליך שיוביל את העולם למימוש תכליתו - הגאולה.

גם בעולמנו יש ענייני כספים גשמיים שכל מטרתם היא מילוי שליחות והכנה לקראת הגאולה, והשיא שלהם יהיה השבת. בשבת זו שבה אנו מברכים את חודש כסלו וקוראים את פרשת חיי שרה, מתכנסים מדי שנה (כבר יותר מארבעים שנה) חמשת אלפים שלוחי חב"ד מכל קצווי העולם לשבת שליחות.

חיי השליחות מורכבים מפרטים רבים. צריך לכתוב, להסביר, לפרסם. במשך ימי הכינוס מתחזקים השלוחים בימי עיון ובסדנאות המכשירות אותם לנהל את מעוזי השליחות שלהם - משתלמים בניהול כספים, ניהול עמותה, התמודדות עם אתגרי השליחות ועוד שלל נושאים חשובים שמטרתם הכנת העולם וחיבור עוד ועוד יהודים לקראת הגאולה. כי סיפור הכסף בעם היהודי הוא שליחות, יש לו מטרה ויש בו אחריות.

אז בין סיפור האחריות (רכישת חלקת קבר בקרית ארבע) לסיפור השליחות (השידוך והזוג היהודי הראשון) עצרי רגע לחשוב - מהי האחריות והשליחות שלך בעולם? והאם זה קשור לכסף? כיצד?

גם בעולמנו יש ענייני כספים גשמיים שכל מטרתם היא מילוי שליחות והכנה לקראת הגאולה, והשיא שלהם יהיה השבת

עם אלפי בוגרים מצליחים, עכשיו זו כבר נוסחה מוכחת!

מכינה מקוצרת לגילאי 30+

המכינות של מבחר מובילות

למסלולי טיפול

למשרות ניהול

לעולם ההייטק

לפרנסה ברווח ובכבוד!

חושבים על עתיד כלכלי בטוח?
מתאים לכם להצליח?
שריינו עוד היום מקום באחת מהמכינות שנפתחות בקרוב!

לייעוץ והרשמה:
03-5726120

קמפוס ראשי: רח' יהושע בן נון 2, ב"ב
קמפוס קונקורד: רח' בר-כוכבא 21, ב"ב
www.mivchar.org.il

4

5

1 לביבות תפוחי אדמה, בטטה וגזר אפויות

באדיבות חלי ממון, קבוצות תמיכה לאורח חיים בריא

מרכיבים:

2 ביצים
1/3 כוס קמח
2 גזרים מגורדים
1 בצל מגורד וסחוט
1 בטטה מגורדת
2 תפוחי אדמה בינוניים מגורדים וסחוטים
2 כפות שמן
כפית מלח, פלפל שחור לפי הטעם
תרסיס שמן

אופן ההכנה:

- מערבבים בקערה היטב את כל החומרים - תפוח אדמה, בטטה, גזר, ביצים, קמח, בצל ושמן ומתבלים לפי הטעם.
- מרפדים תבנית אפייה ומשמנים במעט תרסיס שמן
- קורצים 12 לביבות ומניחים בתבנית. אופים בתנור שחומם מראש ל-160 מעלות למשך 15 דקות עד להזהבה, הופכים ואופים את הצד השני כ-15 דקות נוספות עד להזהבה.

2 לטרין תמרים ואגוזים

רשת קפה ביגה חולקת מתכון לקינוח ללא גלואן - לטרין תמרים ואגוזים.
כמות: 60 עוגיות

מרכיבים:

200 גרם אגוזי מלך

200 גרם אגוזי לוז
125 גרם סוכר לבן
175 גרם סילאן תמרים
250 גרם תמרים לחים מגולענים
כפית קינמון טחון
65 גר' שומשום קלוי

אופן ההכנה:

- לקלות בתנור (בנפרד) שומשום, אגוזי מלך ואגוזי לוז-180 מעלות כ-10 דקות ולצנן.
- לאחר מכן לחממם סיר קטן ולהביא לסף רתיחה סילאן וסוכר.
- יש לקחת מיקסר עם וו גיטרה ולעבד לתערובת חלקה תמרים מגולענים וקינמון ולאחר מכן להוסיף לקערת המיקסר את נחל הסוכר וקינמון ולעבד עד איחוד החומרים.
- יש להוסיף את תערובת האגוזים הקלויים ולעבד עד איחוד חומרים.
- בתום ההכנה יש לשפוך את המסה של התערובת לתבנית מרובעת ולצנן במקרר.
- לחתוך לפסים ולצפות בשומשום קלוי מכל הצדדים ולסיום לחתוך לריבועים.
- לשמור בקרור ולהגיש

3 גלילות חציל ממולאות בגבינת עיזים

רשת קפה גרג מציעה מתכון גלילות חציל ממולאות גבינת עיזים להכנה קלה בבית. באדיבות אלעד אמסלם, השף הראשי של הרשת.

מרכיבים ל-12 יחידות:

2 חצילים
גבינת עיזים
2 קופסאות של עגבניות מרוסקות
4 שיני שום פרוסות
חופן עלי בזיליקום טריים
1 בצל
שקית של פתיתי מוצרלה

2

1

3

צילום: קונספטיק

מידע תזונתי: קלוריות 235, חלבון 18 גרם, פחמימות 29 גרם, שומן 3

5 טראפלט חמאת בוטנים בציפוי שוקולד לבן מקורמל

שוקולד לבן מקורמל (או בשמו השני- שוקולד בלונדי) מכבב במתכון הזה של דור משה ועוטף טראפלט מתוקים ומושחתים של חמאת בוטנים.

מאת: עורך השף הלבן \ מקור מתכון וצילום: דור משה

רכיבים לטראפלט:

½ כוס שקדים טחונים
150 גרם אבקת סוכר
50 גרם חמאה "תנובה" בטמפ' החדר
¾ כוס (175 גרם) חמאת בוטנים

לציפוי:

200 גרם שוקולד לבן מקורמל - בלונד
כף וחצי שמן קנולה

לקישוט:

בוטנים קלויים, קצוצים

אופן ההכנה:

1. להכנת הטראפלט מערבבים בקערה גדולה את כל הרכיבים לקבלת בצק יציב. יוצרים כדורים קטנים מהבצק ומניחים על צלחת מרופדת בנייר אפייה. מקפידים את הכדורים לשעתיים לפחות.
2. בקערה קטנה, ממיסים במיקרוגל בעדינות את השוקולד הלבן (לא יותר מחצי דקה במיקרוגל בכל פעם). מוסיפים את השמן ומערבבים היטב.
3. מוציאים את הכדורים מהמקפיא, ובכל פעם מניחים כדור על מזלג, טובלים בשוקולד ומנערים את עודפי הציפוי. מניחים על תבנית מרופדת בנייר אפייה, ומקשטים במהירות עם הבוטנים, לפני שהשוקולד מתקשה. מקררים לחלוטין את הכדורים עד להתייצבות השוקולד.

קורט מלח

קורט פלפל שחור

וקורט סוכר לפי הטעם

אופן הכנה:

1. פורסים את החציל לפרוסות בעובי של 1 סמ'
2. מושחים את הפרוסות בשמן זית, מפזרים מלח גס ומכניסים לתנור עד להשחמה
3. במחבת מטגנים בצל קצוץ, מוסיפים את פרוסות השום, עגבניות מרוסקות, מעט מלח, פלפל שחור וסוכר לפי הטעם.
4. מוסיפים את עלי הבזיליקום, ונותנים לרוטב להתבשל מס' דקות.
5. לוקחים את פרוסות החצילים, ממלאים כל פרוסה בס 50 גר' גבינת עיזים ומגלגלים.
6. שופכים לתבנית הגשה את רוטב העגבניות, מסדרים מעל את גלילות החצילים ומפזרים את פתיתי המוצרלה
7. מכניסים לתנור שחומם מראש ל-180 כ-10 דק
8. מפזרים מעל עלי בזיליקום טרי

4 שייק בטעם מלון וקיווי

לרגל השקת שייק-פורמולה 1, בטעם מלון, המהווה תחליף לארוחה שלמה, הכוללת חלבון עשיר ואיכותי, אבות מזון חיוניים, ויטמינים ומינרליים החיוניים לגוף, מציעה חברת התזונה הבינלאומית הרבלייף, מתכון להכנת שייק בטעם מלון וקיווי - מהיר וקל להכנה ביתית.

מרכיבים:

2 כפות מדידה אבקה להכנת משקה בטעם מלון
250 מ"ל חלב דל שומן
1 קיווי
2 טיפות תמצית וניל

אופן הכנה:

הכניסו את המרכיבים לבלנדר וערבבו היטב!

אפשר לחשוב

קאקורו

מלאו בכל שורה או עמודה ספרות מ-1 עד 9, כך שיתקבל הסכום הרשום בראש העמודה או השורה. אין לרשום ספרה אחת פעמיים באותה שורה או עמודה.

			14	15				
		12			13			
	21							
	24					18		
	5	7		5			4	
11					5			
3			17		19	7		
	16			14	16			
		21						
			17					

		29	7					
	15			8				
16					14			
8			14	6		14	27	
	16				4			8
	4			12	4			
		9			13	3		
			13					
				11				

		4	9	3	2	5		
3						1	9	
7			4	1				
5				6				9
	9						7	
8				9				6
				7	6			8
	1	7						3
		6	3	4	1	7		

	4				9			
6	9			2	7		5	
	2		8			9		3
		9				5	8	7
4	5	6				3		
8		5			3		2	
	7		2	6			3	5
			4				1	

		4				5		
2	8		9			4		
			8		2			3
	9	3	1		7	8		
	6			9			7	
		1	6		4	3	2	
7			3		6			
		6			8		4	7
		8				6		

7					5			
		1					8	
		4			9	2		
	6							3
	8		7				1	
5				2			9	
		3	4			6		
	9					5		
			9					2

סודוקו

סודוקו 16

4	8	11		14		6	16	15	1					12
9	16			5	12	2		6		14				8
				4	9	1	10			2	16			3
2			1		7	15	8			4		5		
		8		10	9	1	2			15		6	4	
7		14		8			13			6		10	11	16
	10		9		15			2	5	3	13	14	8	
15	5	6	13	4		14						7		2
			7	1	3			12	15		14	8	9	16
	15	5	14	2	6			9	16	10		12		13
	13		10	12	11	8		7	3		6			2
6			12	16				5	8				11	10
					2	4		8	6	12		1		
5	2	1			8		10			11	15			3
12	11	9					6	1	14	7	3	2	16	10
14							11			10	4	15	6	7

7	11		2	10	6	13								5	
	16		1	4	5	2			13				15		9
15		8	4	1	12	7			11	5	2	14			10
9	5								15	6	4	12			3
6	9		12		11					1		7		15	4
		10		3	7		6	13		16	4		12		
11	15	4			16		2		9	5	8				13
1			3			14			12		10				16
		11			9		10	14		12		4			
			14			4	13	3	2		5				16
16		5	13	7	8	6	12				1		15		
2			15		1							8	10	11	
8	7		9	5		11	16		15						
	2	6	11	8	10	12	4		1			16	7	3	15
		12	16		13			8		6	11	2		5	14
	3	15						4		10	13		11		

אל המקורות

היכן מופיעים הביטויים הבאים במקורות:

1. נטה אליו חסד
2. נכמרו רחמיו
3. נמלא הזמן

אֵלֶּיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ יָבֹאוּ כָּל־הַמִּקְוִיִּים

טריוויה

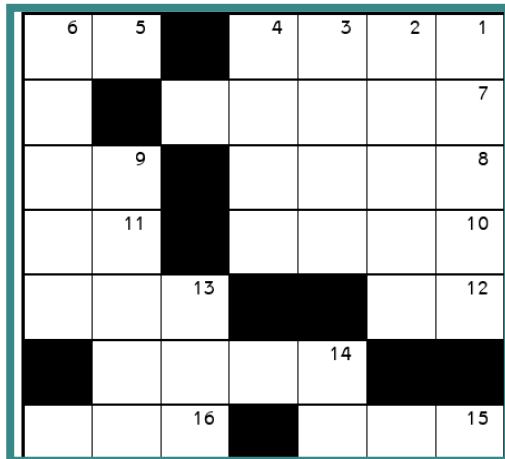
1. המלה סנדל היא במקורה יוונית, עברית, ארמית?
2. רס"ג השתמש לראשונה במלה "טבע". נכון?
3. מה ההבדל בין טקס וטקס?
4. "מנוי ו... אתו"
5. "שריד ו..."
6. מהי גלוסקה?
7. בורית היא...
8. "... אדם", "... חיל", "... בית"
9. מהו אטב?
10. בת זוגו של מי היא הנאקה?
11. "עשה לך רב וקנה לך..."
12. מהי אכדית?
13. הוא- טעם. היא- אבר בגוף
14. מהו שיערוך?
15. ירחון הוא כתב עת המופיע...
16. "מחוט ועד שרוך..."

תשובות:

לְכָל־אֶחָד מֵעַמֵּי הָאָרֶץ יִשְׁלַח מִלְּפָנֵי יְיָ אֱלֹהֵינוּ יָבֹאוּ כָּל־הַמִּקְוִיִּים

תשבצים

התשבצים באדיבות עוזי קייש

מאוזן

1. בריא, חסון. ביחוד בריא בשכלו, שפוי, בר-דעת. "עתים ____ עתים שוטה" (ראש השנה כח.)
5. נקי מחטא, לא אשם. "____ אנכי ולא עון לי" (איוב לג ט)
7. דיקן. "____ תופסין אותו על שהוציא עצמו מן הכלל" (רש"י ברכות נ.) (בלשון יחיד)
8. (בהשאלה) בעל מרה שחורה, עצוב, נוגה. "כאבל אם ____ שחתי" (תהלים לה יד) (בכתיב מלא)
9. קיצור המילים: צור ישראל
10. נחלש, פג כוחו. "____ דמשק הפנתה לנוס" (ירמיה מט כד) (בלשון עתיד, זכר)
11. מצד אחד. "מ ____ גיסא" (ניגוד: מאידך גיסא)
12. קיצור המילים: מעשר שני.
13. כנוי לקלף בלתי מעובד. "עור ה ____" (כלים יז טו)
14. אכסדרה של עמודים, בנין כעין גלריה שלאורכו שדרות של עמודים. "המוציא מחנות לפלטיא דרך ____ חייב" (שבת ה:)
15. חכמת זקנים, ישוב-דעת ומתינות. "____ זקנים" (איוב יב כ)
16. קנה שהיו מוחקים בו את המידות, סרגל שהיו מסירים בו את החומר העודף על המידה. "אין עושין ה ____ של דלעת מפני שהוא קל" (בבא בתרא פט:)

מאונך

1. חוד החנית או הכידון או להב החרב. "שלך ____ והניחה באונקלו" (סנהדרין כב.)
4. קיצור המילים: טעמי מקרא.
6. כנוי לסוס רכיבה והובלה. "רתם המרכבה ל ____" (מיכה א יג)
7. נפגם, הושחת, ניטל החוד. "אם ____ הברזל והוא לא פנים קלקל" (קהלת י)
8. התכווצות בלתי-רצונית של שרירי הגוף. "עוים שכל הרואה אותם אוחזתו" (חולין ס:)
9. מאותיות ה-א"ב.
10. מושל מדינה או מושל מחוז בימי קדם, נציב המלך באזור או במדינה. "לחם ה ____" (נחמיה ה יח)
11. העלה קרום, התכסה בשכבה דקה מלמעלה. "חרבו נעשה כמין טיט ש ____ פניה של מעלה" (רש"י בראשית ח יג) (בלשון יחיד, עבר)
12. פנים אל פנים, בדיבור ישיר, בלא מתווך או שלא בכתיב. "____ אל ____" (במדבר יב ח)
14. משולם, פדוי, שסולקה תמורתו. "אסור לו לאדם שישהה שטר ____ בתוך ביתו" (כתובות יט:)
16. צבע כחול יוקרה שהקדמונים היו מפיקים מעצים שונים כתחליף לצבע תכלת אמיתי. "ודרך הרמאים למכור ____ בשם תכלת" (רש"י עבודה זרה לט:)

מאונך

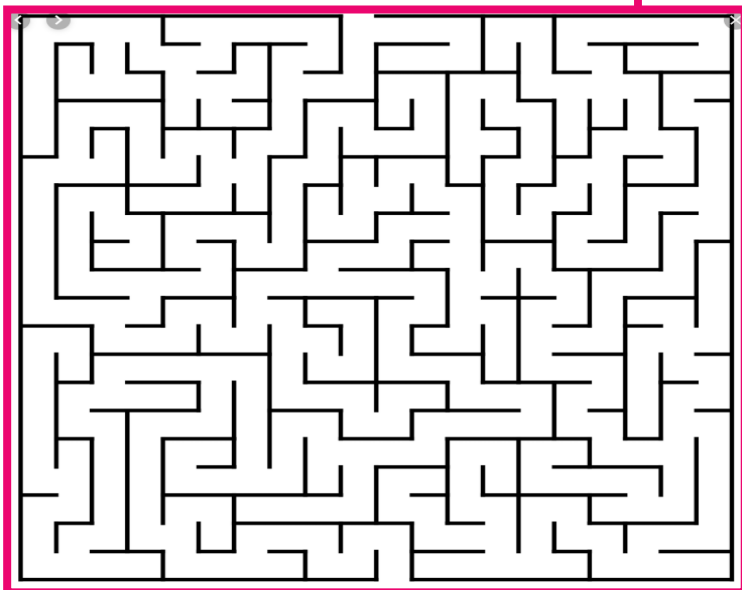
1. מחשבה, הרהור. "בחנני ודע ____" (תהלים קלט כג) (בלשון יחיד) (לא בלשון סמיכות)
2. יושר, דברים נכונים. "ולא ידעו עשות ____" (עמוס ג י) (בכתיב מלא)
3. כנוי לשאול, קבר. "ארץ ____" (תהלים פח יג)
4. השואף לראות רק יושר וצדק, שאינו יכול לראות עוול ורשע ולשתוק. "____ עינים" (חבקוק א יג)
5. רעב שבא מחמת בהלת מלחמה. "רעב של ____" (אבות ה ח)
11. חמיצות. "כלי שנותנין בו חומץ וכל דבר שיש לו ____" (רש"י פסחים ל:)
12. ערוך, חמור-הבר. "הינהק ____ עלי דשא" (איוב ו ה)
13. התנווד, כשל. "תעו מן השכר שגו בראה ____ פלילה" (ישעיה כח ז) (בלשון יחיד, עבר)
14. שמה של האות השבע-עשרה באלף-בית העברי.
15. בקלות, בלא קושי רב. "____ נקלה" (ירמיה ו יד)

זהו את האתר המופיע בתמונה!

בשבוע שעבר:
קבר רחל

צילום: ויקיפדיה

1. **הכנת הפסוק**
 2. **הכנת הענף**
 3. **הכנת הפרחים**
 4. **הכנת העלים**
 5. **הכנת הפרחים**
 6. **הכנת העלים**
 7. **הכנת הפרחים**
 8. **הכנת העלים**
 9. **הכנת הפרחים**
 10. **הכנת העלים**
 11. **הכנת הפרחים**
 12. **הכנת העלים**
 13. **הכנת הפרחים**
 14. **הכנת העלים**
 15. **הכנת הפרחים**
 16. **הכנת העלים**
 17. **הכנת הפרחים**
 18. **הכנת העלים**
 19. **הכנת הפרחים**
 20. **הכנת העלים**
 21. **הכנת הפרחים**
 22. **הכנת העלים**
 23. **הכנת הפרחים**
 24. **הכנת העלים**
 25. **הכנת הפרחים**
 26. **הכנת העלים**
 27. **הכנת הפרחים**
 28. **הכנת העלים**
 29. **הכנת הפרחים**
 30. **הכנת העלים**
 31. **הכנת הפרחים**
 32. **הכנת העלים**
 33. **הכנת הפרחים**
 34. **הכנת העלים**
 35. **הכנת הפרחים**
 36. **הכנת העלים**
 37. **הכנת הפרחים**
 38. **הכנת העלים**
 39. **הכנת הפרחים**
 40. **הכנת העלים**
 41. **הכנת הפרחים**
 42. **הכנת העלים**
 43. **הכנת הפרחים**
 44. **הכנת העלים**
 45. **הכנת הפרחים**
 46. **הכנת העלים**
 47. **הכנת הפרחים**
 48. **הכנת העלים**
 49. **הכנת הפרחים**
 50. **הכנת העלים**
 51. **הכנת הפרחים**
 52. **הכנת העלים**
 53. **הכנת הפרחים**
 54. **הכנת העלים**
 55. **הכנת הפרחים**
 56. **הכנת העלים**
 57. **הכנת הפרחים**
 58. **הכנת העלים**
 59. **הכנת הפרחים**
 60. **הכנת העלים**
 61. **הכנת הפרחים**
 62. **הכנת העלים**
 63. **הכנת הפרחים**
 64. **הכנת העלים**
 65. **הכנת הפרחים**
 66. **הכנת העלים**
 67. **הכנת הפרחים**
 68. **הכנת העלים**
 69. **הכנת הפרחים**
 70. **הכנת העלים**
 71. **הכנת הפרחים**
 72. **הכנת העלים**
 73. **הכנת הפרחים**
 74. **הכנת העלים**
 75. **הכנת הפרחים**
 76. **הכנת העלים**
 77. **הכנת הפרחים**
 78. **הכנת העלים**
 79. **הכנת הפרחים**
 80. **הכנת העלים**
 81. **הכנת הפרחים**
 82. **הכנת העלים**
 83. **הכנת הפרחים**
 84. **הכנת העלים**
 85. **הכנת הפרחים**
 86. **הכנת העלים**
 87. **הכנת הפרחים**
 88. **הכנת העלים**
 89. **הכנת הפרחים**
 90. **הכנת העלים**
 91. **הכנת הפרחים**
 92. **הכנת העלים**
 93. **הכנת הפרחים**
 94. **הכנת העלים**
 95. **הכנת הפרחים**
 96. **הכנת העלים**
 97. **הכנת הפרחים**
 98. **הכנת העלים**
 99. **הכנת הפרחים**
 100. **הכנת העלים**

1. **הכנת הענף**
 1. **הכנת הענף**
 1. **הכנת הענף**

2. **הכנת העלים**
 2. **הכנת העלים**
 2. **הכנת העלים**

3. **הכנת הפרחים**
 3. **הכנת הפרחים**
 3. **הכנת הפרחים**

4. **הכנת הפרחים**
 4. **הכנת הפרחים**
 4. **הכנת הפרחים**

5. **הכנת הפרחים**
 5. **הכנת הפרחים**
 5. **הכנת הפרחים**

1. **הכנת הענף**
 1. **הכנת הענף**
 1. **הכנת הענף**

2. **הכנת העלים**
 2. **הכנת העלים**
 2. **הכנת העלים**

3. **הכנת הפרחים**
 3. **הכנת הפרחים**
 3. **הכנת הפרחים**

1. **הכנת הענף**
 1. **הכנת הענף**
 1. **הכנת הענף**

2. **הכנת העלים**
 2. **הכנת העלים**
 2. **הכנת העלים**

3. **הכנת הפרחים**
 3. **הכנת הפרחים**
 3. **הכנת הפרחים**

1. **הכנת הענף**
 1. **הכנת הענף**
 1. **הכנת הענף**

2. **הכנת העלים**
 2. **הכנת העלים**
 2. **הכנת העלים**

3. **הכנת הפרחים**
 3. **הכנת הפרחים**
 3. **הכנת הפרחים**

או טו טו...
יוצאים לדרך!

חשבי שכר? יועצי חס? רואי חשבון?

המסלול הירוק ללימודי

בודקי
שכר

הרגע האחרון כבר כאן!
הזדרזו להרשם וללמוד
מקצוע מפרנס!

הלימודים מתקיימים בשלוחת בני ברק

הזדרזו להרשם:
*2245 שלוחה 3

ירושלים | בני ברק | אשדוד
| מדיעין עילית | חיפה | בית שמש

או

טו

טו

מתחילים
בלימודי
אחר הצהריים!

רוצה להמשיך בשגרת יומך
ויחד עם זאת לרכוש מקצוע חדש?
הרשמי לקורסי אחר הצהריים
של המרכז החרדי להכשרה מקצועית!

חשבת
שכר

מנהלת
חשבוניות
1+2

בודקת
שכר

יועצת
מס

מזכירה
רפואית

להרשמה:

*2245 (שלוחה 3)

הלימודים מתקיימים בשלוחת בני ברק

ירושלים | בני ברק | אשדוד | מדיעין עילית | חיפה | בית שמש

עוד רגע לפרגן לעצמך

חדש מיזפלה! יוגורט בכוס עם קש
בטעמים מפנקים שאפשר לקחת לדרך

גל אורנשטיין

לדעת לפרגן לעצמך. יזפלה

למהדרין יש
תנובה